

ALI BO VOJNA MED
SRBIJO IN RUMUNSKO?

NOVA VLADA V BUDAPEŠTI.

Rumunija je zavrgla sklep entente zaradi Banata; Pašić zanika vest o mobilizaciji.

Pariz, 26. avg. — Iz Bukarešte je prišla vest, da je rumunska vlada sklenila zavreči zaključek mirovne konference, ki določa, da se ozemlje Banata v južni Ogrski razdeli med Rumunijo in Srbijo. Druga vest iz Beograda se glasi, da se Srbija pripravlja za splošno mobilizacijo svoje armade.

Nikola Pašić, bivši ministrski predsednik in načelnik jugoslovanske mirovne delegacije, je rekel večer, da so vesti o splošni mobilizaciji pretrane. Dejal pa je, da je Srbija ojačila svoje čete na svoji strani demarkacijske črte v Banatu, ko je videla, da Rumunija koncentrirala veliko število vojaštva na drugi strani črte. Prebivalstvo v Banatu, ki je večinoma srbske narodnosti, je zelo razburjeno zaradi rumunske agitacije.

Budapešta, 26. avg. — Rumunske čete se vedno rekvirirajo blago v Budapešti in se ne zmenijo za upomine in grožnje zavezniških zastopnikov. Nov kabinet se ni organiziral. Paul Garami, ki je bil poverjenik za justico v Peidlem socialističnem kabinetu, je prevzel poverništvo trgovine. Južji Peidi je poverjenik prehrane; Karl Payer, poverjenik za delo. Vsi trije so bili člani socialističnega kabineta po padcu komunistične vlade. Grof Crany je poverjenik zunanjih zadev. Drugi člani vlade še niso imenovani.

TRAGEDIJA V KAVARNI.

Chicago, Ill. — William E. Steward, vojak, ki se je vrnil s francoskega bojišča, je ustrelil v kavarni Royal Canton svojo soprogo.

Njegova soproga je obedovala z nekim Charles Schoolseem. Sedela sta malo časa v separatnem oddelku, ko je vstopil Steward, ki je bil oblečen v vojaško uniformo, desno roko je pa imel v obvezi. Šel je naravnost proti separatnemu oddelku. Z levega je potegnil samokres, pomeril je na svojo ženo in sprožil. Še preden je Schoolse vstal, je počil samokres drugič in krogla je zadela Schoolsa v senec. Po dvojnem umoru je Steward obrnil samokres proti sebi in sprožil.

V kavarni je nastala panika, nekatere ženske so omedele, možki in natakarji so pa klicali po policiji.

Ko je dospela policija na lice mesta, sta bila Steward in njegova soproga že mrtva, Schoolsa so pa nezavednega naložili na ambulančni voz, ki je umrl na potu v bolnišnico.

BANDITJE SO ODNESLI PETE.

Chicago, Ill. — Policijske postaje v klavniškem okraju je ponesreči naletela na avtomobil, v katerem je sedelo pet banditov, ki so malo prej okradli John Beitterja, blaginjaka Johna L. Herbera Brewing kompanije za sedem sto dolarjev v gotovini in čekih. Sledila je bitka, toda banditje so odnesli zdravo kožo, zapustivši avtomobil, ki so ga ukradli pred tremi dnevi.

Breitter je hotel zapustiti kompanijsko pisarno, ko so vstopili banditje. Imel je zvezane dneve prejemke, da jih položi v blaginjo, ko so mu banditje zakrivali znani "roki" kvitko. Banditje, štirje na število, so nosili črna očala, oboroženi so pa bili z avtomatičnimi pištolami. Prišli so Beitterja, da jim je izročil sto dolarjev v gotovini in šest sto dolarjev v čekih.

Malo kasneje sta dva bandita oropala salunarja Josepha Norwayja za dva tisoč dolarjev. Pripeljala sta se v ukradenem avtomobilu, ki sta ga kasneje pustila na ulici. O tolovajih nima policija duha ne sluha.

REVOLTA V ARHANGELSKU IN VLADIVOSTOKU.

KOLOČAK SE JE ZOPET
UMAKNIL 90 MILJ.

Iz Moskve poročajo o vojaških vstajah v dveh pristaniščih.

London, 26. avg. — Brezlično uradno poročilo iz Moskve pravi, da je izbruhnila revolta med mobiliziranimi ruskimi četami v Arhangelsku. Rebeli so razvili rdeče zastave na topničarkah v pristanišču. Angleži so hitro potlačili revolucijo in usmrtili vodilne rebelne.

Britiške čete na arhangelski fronti so pričele rabiti granate s strupenimi plini in angleški letalci mečejo bombe na ruske vasi.

Druga brezlična, brzobjavka iz Moskve poroča, da je mesto in pristanišče Vladivostok na daljnem vzhodu Sibiri obkoljeno z revolucionarji. Mesto je polno begunov. Flotila japonskih bojnih ladij je priplula pred Vladivostok.

(Ameriške čete v Sibiriji imajo svoj glavni stan v Vladivostoku.) Sibiriske čete admirala Kolčaka so se umaknile nadaljnih 90 milj proti vzhodu. Sprva je Kolčak nameraval ustaviti se ob reki Tobol in sprejeti odločilno bitko s sovjetskimi silami, toda zdaj so se njegove čete pomaknile nazaj do reke Išim, ki se nahaja kakih 175 milj zapadno od Omska, kjer je sedež njegove vlade.

Omsk, 25. jul. — Vse ameriške postrežnice v službi Rdečega križa v Omsku so dobile poziv, da hitro odpušajo v Irkutsk.

Berlin, 26. avg. — Na dan je prišlo nekaj podrobnosti o zbiranju prostovoljcev v Nemčiji za ruske nazadnjaške sile, ki so v vojni na bojiščih. Nekaj generalov Keller, ruski plemič, nemškega pokoljenja, je na čelu rekrutiranja. Keller nabira prostovoljce v nemški armadi generala Goltza, ki izpraznjuje balistične pokrajine. Ruski caristi in zavezniški agenti je pomagajo Kellerju pri tem delu.

London, 26. avg. — Iz Moskve poročajo brezlično, da se je v sovjetskem komisarjatu zunanjih zadev ustanovil nov oddelk, ki se bavi s stvarmi na "mohamedan-ke vzhodu". Komisar zunanjih zadev je naznanil pred nekaj dnevi, da so Korejci stopili v tretjo Internacionalno in da so boljševiki pripravljeni bojevati se z njimi proti Japonski na drugi strani Uralov.

SREČA, DA NI BIL OBDOJEN V
DOSEMRNO JEČO.

Chicago, Ill. — Šest mladeničev je bilo aretiranih radi pohajkovanja in privedenih pred sodnika Williamsa.

Pet mladeničev je odgovorilo na sodnikovo vprašanje, če imajo delo, da delajo. Odgovorili so, da imajo delo in sodnik jih je odpustil.

Privedli so šestega mladeniča pred sodnika.

Sodnik: "Kje delate?"

Mladenec: "Na štrajku sem."

Sodnik: "Pet dolarjev in stroški."

PRVI ŠTRAJK ČASNIKARJEV
JE PONESREČIL.

Omaha, Neb. — Tukaj je bila pred nekaj dnevi stavka reporterjev in pomožnih urednikov pri dnevniku "The Omaha Bee." Vseh štrajkarjev je bilo dvajset in zahtevali so 35% povzvišanja plače. Lastnik lista je odgovoril, da ne priznava nobene organizacije reporterjev in urednikov, pač pa da se bo pogajal z vsakim posebej. To je oplašilo pet urednikov, ki so dezertirali iz vrste štrajkarjev in se vrnili na delo; drugi dan so se podali še ostali in stavke je bilo konec. Kljub temu so pa reporterji in uredniki izjavili, da organizirajo unijo in se pridružijo k delavski federaciji.

To je bila prva stavka reporterjev in urednikov v Združenih državah.

DVA AMERIŠKA POLKA
MORATA ITI V SLEZIJO.MOLK V WASHINGTONU;
SENATORJI PROTESTI.
RAJO.

Američani, Angleži, Francozi in Italijani bodo okupirali sporno deželo.

Coblentz, Nemčija, 26. avg. — Tukajšnji glavni stan ameriške okupacijske armade je prejel obvestilo, da prideta dva pešpolka iz Amerike v Slezijo. Polka sta pet in petdeset in prideta v Coblentz, kjer bosta opremljena z vsem potrebnim, nakar odrineta čez Nemčijo na določeno mesto.

Pariz, 26. avg. — Ententa je odredila, da pošljejo Amerika, Anglija, Francija in Italija po dva polka vojaštva v gornjo Slezijo, kjer se vrše boji med Nemci in Poljaki za posest dežele. Zavezniške čete imajo nalogo narediti mir in ostati tam, dokler se ne izvrši plebiscit.

Ameriška delegacija je informirala vrhovni svet mirovne konference, da dovoljenje za ameriške čete mora priti iz Washingtona, kajti v premirovni pogodbi ni določbe za okupacijo Slezije; drugi razlog za dovoljenje iz Washingtona je, ker Združene države še niso ratificirale mirovne pogodbe.

Washington, 26. avg. — Poročilo iz Pariza, da pojdeti dva ameriška polka v gornjo Slezijo, je povzročilo senzacijo v tukajšnjih političnih krogih. Oficijselnega potrdila danes zjutraj še ni bilo. Mnogi kongresniki in senatorji nočejo verjeti. Nek kongresnik je dejal: "Neverjetno je, da bi vlada sklenila poslati naše vojaštvo čez morje, kjer so bo vmešavalo v tuje zadeve ob času, ko ljudstvo zahteva, da morajo ameriške čete na vseh straneh sveta priti domov." Vodilni republikanski senator je pa rekel: "Ako je to res, tedaj pomeni, da je liga narodov umrla, kolikor se tiče Združenih držav. Jasen dokaz je, kaj nam čaka, ako Amerika stopi v alianco s starimi državami v Evropi."

Peti in petdeseti pešpolk se nahajata v Ameriki in onkraj morja še nista bila; prvi je v taborišču Dix, New Jersey, drugi pa v taborišču Taylor Kentucky.

O vrenju v gornji Sleziji prihajajo vesti že par mesecev. Poročali so o poljski revoluciji proti Nemcem, potem o nemški vstaji proti Poljakom in zadnje vesti iz Kodanja so naznanjale, da so se dvignili nemški in poljski komunisti proti poljski in nemški vladi. Premogovniki v Katavitzu so pod kontrolno vojaških čet (poljski ali nemški, kdo ve!). Komunisti so razorožili del nemških čet in okupirali vojaške barake.

Ako pridejo zavezniško-angleške čete, bodo morale okupirati vsa večja mesta, posebno pa pigmogenski distrikt, ker je menda začetek in sedež revolucije.

ZBORNIČNI ODSEK ŽELI IZ
VEDETI, ZAKAJ SO AMERIŠKE
ČETE V SIBIRIJI.

Washington, D. C. — Zbornični odsek za zunanje zadeve je sklenil povabiti državnega in vojnega tajnika predse, da izve, zakaj so ameriške čete v Sibiriji.

Odsek je sklenil podvzeti to akcijo, ker je bila pri njem delegacija iz Chicaga, ki je priporočila, da se odklopičejo iz Sibirije ameriški vojski, ki so bili pozvani v armado po novem zakonu za vojaško obveznost.

Kongresnik Porter iz Pennsylvanije je menil, da so bili vojski, potrjeni po novem vojaškem zakonu, poslani v Sibirijo brez legalne podlage.

Odsek zdaj vprašuje resolucijo kongresnika Rhidena iz Misourija, ki je priporočila, da se vpraša vojni departament za informacije, zakaj so ameriški vojski v Sibiriji, kako močne so japonske in italijanske čete v Sibiriji in zakaj nista Francija in Velika Britanija odposlali čet v Sibirijo.

NOVE SPLETKE JE-
KLARSKIH MAGNATOV.PROVOCIRALI BI RADI STAV.
KO PREZGODAJ.

S tako taktiko upajo uničiti organizacijo.

Chicago, Ill. — Wm. Z. Foster, član odbora za organiziranje jeklarske industrije, je prišel na konferenco v Chicagu. Govoril je na seji "Čikaške delavske federacije" in je razložil, kako zatirajo svobodo govora v Pennsylvaniji, če skliče shode "Ameriške delavske federacije." Dvorane za shode ne dobe in shodi niso dovoljeni še celo na praznih stavbiščih, čeprav lastje stavbišče delavce, ki ga rad prepusti organizaciji, da na njem obdržava shod.

"Jeklarski bosi skušajo izvesti prezgodnjo stavko, da zlomijo na ta način unijo," je rekel Foster. "Vzemite za zgled Homestead. Tamkajšnji delavci so glasovali sodbodnostno za stavko. Težko jih je pridržati na delu. Na delu jih lahko pridržimo, če obdržavamo shode in govorimo v raznih jezikih, ki jih govorijo delavci."

"Imeli smo uspeh pri obdržavanju treh shodov z velikimi potekočami, toda pri četrtem shodu smo bili aretirani in kaznovani z denarno globo. Vložili smo priziv proti obsodbi in rasprava se vrši dne devetega septembra."

Župan v Homesteadu je neki Moon. Od njega nismo mogli dobiti dovoljenja za obdržavanje shoda. Šel je na poštice in je prepustil svoje mesto nekemu drugemu poslujočemu županu, ki je superintendent v neki jeklarni.

Ta človek je nam povedal, da dobimo dovoljenje od njega za obdržavanje shoda, če obljubimo, da bodo govorili samo v angleščini.

"Odgovorili smo, da poskušamo, dobili smo dovoljenje in obdržavali shod. Kasneje je nam dal dovoljenja za obdržavanje shodov brez omejitve. Obdržavali smo dva shoda. Zdržal je ta mesta in imenovan je bil drug poslujoč župan po imenu H. F. McGuire. Nekoč je bil unijski delavec in v stavki pred tridesetimi leti v Homesteadu."

"Vedel je, da ne sprejememo dovoljenj samo za shode v angleškem jeziku, pa vendar je nam ponudil taka dovoljenja. Odklonili smo, nakar je rekel, da nam sploh ne bo dal nobenih dovoljenj za obdržavanje shodov, četudi obljubimo, da bomo govorili samo v angleščini. Nadaljevali smo z našimi shodi in mene so aretirali."

"Jeklarski delavci stavkajo v Butlerju, Pa., in poslani so bile tri stotnje državnih konstablerjev."

Tako je razlagal Foster taktiko jeklarskih magnatov, ki bi radi izvali zgodnje in posamezne stavke, da zrušijo mlado organizacijo jeklarskih delavcev.

Če bodo delavci pametni, se ne bodo dali izvaliti in ne bodo podvzeli nobenega koraka, ki jim ga ne svetujejo njih voditelji. Predvsem se bodo varovali nasvetov "radikalnih" kričavev in demagogov, o katerih so bili že večkrat doprinešeni dokazi, da so v službi privatnih podjetnikov, ki imajo nalogo, da povzročijo s svojimi radikalnimi frazami zmešnjavo v delavskih vrstah. Kajti če nastane zmešnjava v vrstah strokovno organiziranega delavstva, tedaj je zmaga na strani podjetnikov.

NORTH DAKOTA IMA PRVI
PARNI MLIN.

Bismarok, N. Dak. — J. A. McGovern, upravitelj državnih kopenskih zašrambo in mletev poravnice, je pravkar kupil parni mlin v Draku na temelju sklepa severnodakotske zakonodajne zbornice. To je prvi mlin, ki je lastnina države v Ameriki. Gradnja državnih žitnice se prične v par mesecih.

KOMPANIJSKA ZVI-
JAČA SPODLETETA.DELAVCI NISO HOTELI PRI-
JETI ZA NERODNO NASTAV.
STAVLJENO VADO.

Premišljeno izdelan načrt ni prišel Cranovi kompaniji uspeha.

Chicago, Ill. — Cranova kompanija se je poslužila dobro premišljene zvijače, da zlomi stavko in izve, kateri delavci so najbolj podporniki strokovne organizacije. Načrt je seveda spodletel.

Kompanija je razpisala okrožnice vsem svojim štrajkaščim delavcem, v katerih naznanja, da je odklonila njih zahteve: štiri in štirideset ur dela v tednu, odpravo dela od kosa in mezdno lestvico. Kompanija pravi, da bodo morali delavci delati osem in štirideset ur v tednu. Okrožnica molči o dvojni odškodnini za čezurno delo. Menda kompanija meni povedati s tem molkom, da ni treba posebej odškodniti čezurnega dela. Pomenja pa povzvišanje mezd in sicer po osem centov od ure in petnajst odstotkov za delo od kosa.

Tej okrožnici je kompanija dodala glasovnico, na kateri naj delavci izrečejo, če žele, da kompanija odpre svoje tovarno na podlagi te ponudbe.

Glasovnice so imeli šteti le kompanijski uradniki, ne da bi bili zaupniki delavcev poleg Kuverte, katere je bilo treba vrniti v glasovnico, so bile zaznamovane s številkami. Dodane so bile še separatne številke, da bi kompanija prav natančno vedela za vsakega delavca, kako je glasoval.

Delavci niso prišli na to nerodno nastavljen vado, ampak so malo časa čez koverti z glasovnicami vred izročili voditeljem strokovno organiziranega delavstva, tako da družba ni mogla proglasiti v velikih dnevniki, da so se delavci z ogromno večino izrekli, da se vrnejo na delo in sprejmejo ponudbo kompanije.

Kompanija je ponudila kot minimalno mezdo za delavce 53c, kot maksimalno mezdo pa 60c. Izjemo tvorijo le kovači, pokladarji parnih cev in kleparji, katerim je ponudila družba 65c. Izučeni livarjem je pa ponudila 75c mezd od ure. Za delavce je bila določena mezda od 31 do 35 centov. Mezda, ki jo zahteva organizacija je seveda precej višja od kompanijske ponudbe.

Skoraj nepotrebno je še posebej omeniti, da na kompanijskih tiskovinah ni bilo unijske znamke.

Načrt je spodletel, toda družba najbrž poskusi kmalu z novo potezo, da vlovi delavce.

SOCIALISTIČNA ORGANIZA-
CIJA V DRŽAVI OHIO IZKLJU.
ČENA IZ STRANKE.8000 ČLANOV PRIZADETIH VALED
NOROV "LEVEGA KRILA."

Chicago, Ill. — Adolph Germer, tajnik ameriške socialistične stranke, je informiral javnost te dni, da je izvrševal odbor stranke izključil vso organizacijo v državi Ohio, ki šteje 7500 do 8000 članov. Ohajska organizacija je bila izključena radi tega, ker se nagiblje na stran "levega krila."

To je že tretja državna organizacija, ki je bila vržena iz stranke zaradi boja med desno in levim krilom. Državna organizacija v Michiganu je bila prva, v Massachusettsu pa druga. Germer pravi, da številno izključenih in suspendiranih članov stranke valed radikalnih norov "levega krila" presega že 35.000. Suspenzija sedmih tujejezičnih socialističnih federacij pride v končno rešitev na konvenciji stranke, ki se odpravi 30. avgusta v Chicagu.

Germer je dejal, da bo stranka v državi Ohio reorganizirana in vsi člani ki se drže socialističnih principov, bodo gotovo podpirali regularno organizacijo. Voditelj socialistov v Ohiju je A. Wagenknecht.

SENATNI ODSEK PROTI
ŠANTUNGSKI KONCESIJI.IZID GLASOVANJA BO OVI-
RAL SPREJEM POGODE.

Glavna bitka se bo odigrala v senatu.

Washington, D. C. — Senatni odsek za zunanje zadeve je sprejel spremembni predlog, po katerem se vrne kitajska provinca Šantung zopet Kitaju. Za spremembni predlog je glasovalo devet senatorjev in proti njemu osem. Senator McCumber, republikanec iz Severne Dakote, je glasoval z demokrati in proti spremembnemu predlogu.

To je zdaj fakt, pred katerega so postavljeni političarji obeh struj: struje za sprejem pogodbe in struje za spremembo v pogodbi. Obe struji se zavedata, da odsek še ni spregovoril odločilne besede, ampak da odločilno besedo spregovorijo šele senati, ko pride pogoda na razpravo v senatu. Če je v odseku glasovala večina za spremembni predlog, še ni za pečateno, da bo tako glasoval tudi senati. Tega dejstva se zavedajo voditelji obeh struj in delajo že priprave, da pridobe za svojo stran tiste senatorje, ki so le za mile spremembe.

Struja, ki je proti spremembnemu predlogu, mora pridobiti zase dva do tri republikanske senatorje, ki so za mile spremembe, da postane zanjo položaj ugoden. Voditelji republikanske opozicije upajo, da šantungski spremembni predlog ne pride na razpravo v senatu pred novembrom in radi tega upajo, da do tega časa pridobe večino zase.

Takoj po akciji senatnega odseka so tudi senatori senatni podali svoje izjave, da izrečejo svojo sodbu o glasovanju.

Senator Pomerene, demokrat iz države Ohio, je rekel, da odseka v akciji prav nič ne pove, kako sklene senati, ko pride stvar na razpravo.

Senator Swanson, demokrat iz Virginije, je menil, da je to glasovanje, napoved vojne pogodbi v celoti.

Senator Johnson, republikanec iz Kalifornije, je zopet hvallil odsekovo večino, ker je storila tak zaključek.

PREDSEDNIK PRIPOROČA
PREMIJNE V MEZDNIH
SPORIH.

Washington, D. C. — Predsednik ni le priporočil delavcem v železniških delavnicah, da odnehajo od svojih zahtev, ampak je priporočal splošno premirje v mezdni bojih, dokler ne postanejo razmere zopet normalne.

Predsednik je menil, če povisimo produkcijo na podlagi sedanjih produkcijskih stroškov, hramimo, kolikor moremo, tedaj bo mogoče znižati butaro življenjskih stroškov.

Predsednik je pri volji napraviti koncesijo, da dobe profitovalci in popravilalec voz, ki sedaj prejema 65 in 58c na uro, po sedem in šestdeset centov na uro. V meslih, ki so oddaljena, pa dobe po štiri cente povzvišanja.

Delavci so zahtevali, da se mezda povisa za pet in dvajset odstotkov, predsednikova koncesija pa povisuje mezdo za štirideset centov na dan.

Predsedniki delavskih organizacij so takoj obvestili lokalne organizacije o izjavi administracije.

New York, N. Y. — S parnikom "Yauban" je bilo odposlanih v Južno Ameriko za \$18.000.000 zlata. Bili so zlati, vredni po dvajset dolarjev.

VREME.

Chicago in okolice: V sredo jasno in nespremenjena temperatura. Hladni severozapadni vetrovi. Solnce izhaja ob 6.09, zahaja ob 7.34.

DOPISI.

Springfield, Ill. — Kakor po navadi, tako zopet sedaj, sem prečital Gajžila in se zopet perkrat po silni nasmeh. Opazil sem med drugim tudi, da se smeši mojemu dopisu; češ eden zarnkan "Kum-lansk" premogar, ne zna pisati še manj pa "pikati."

Resnično, resnično naj bo povedano, preljuba Gajžila, da, ako bi ne bilo toliko "ponižnih" premogarjev, marsikdo bi moral iti za drugim delom, sicer sem opazil v oglasu da se že "rovna" nova obrt. Moj dopis, predsednikov do-datek in pa ona gajžila, razumem jaz kot "ponižni" premogar. La-kole: Gajžila smatra predsednika za "gmanj" premogarja, kateri je pooblaščen rovnati v Chicagi na-zašljeno majno, toda ta poobla-ščene menda, noče tako plesati, kakor življajo nekatere "kumer-ee". Stavim "groš", da bo pri-hodnja gajžila dolga kot pot na-goro Kalvarijo.

Kamoflažiran premogar.
Opomba ured. — Dopis predlo-žen predsedniku tiskovnega od-bora, ki želi, da obe stranki pre-nchate s to kontroverzno.

Hermine, Mo. 2. Pa. — Vsak dopisnik navadno prične opisovati delavce razmere. Valed te-ga tudi jaz ne maram delati inje-me ter hočem nekoliko opisati tu-kajšnje delavske razmere.

Delavske razmere v splošnem niso prav nič zadovoljive, ako-ravno tukajšnji premogorov o-bratuje s polno paro. Kljub temu delavci zaslužijo komaj za naj-nujnejše življenske potrebe. Vzrok temu je, da je premog ved-no bolj lahek in da so življenske potrebe vedno dražje.

Na političnem polju še dosti do-bro napredujemo; toda kljub te-mu bi se nekatere rojaki lahko nekoliko bolj zanimali za delav-ske politične in strokovne organi-zacije kot se.

Tukajšnji klub št. 70 ASZ pri-je 30. avgusta plesno veselico, na kateri najljubneje vabim vse jugoslovane v tukajšnji naselbi-ni kakor tudi iz bližnje okolice, da se udeležijo te plesne veselice v najobilnejšem številu. Na veseli-co bo svrnila domača slovenska godba na pikala. Že točno in li-čvratno postrežbo v vsakem osiru bo skrbel veselilni odbor. Priče-tek veselice ob sedmi uri zvečer. Čisti dobiček te veselice je na-menjen za pokritje stroškov dele-gata, katerega namerava poslati ta klub na konvencijo "Jugoso-lovanskega republikanskega zdru-ženja," katere se vrši meseca sep-tembra v Clevelandu, O.

Gotovo je že znano vsakemu ro-jaku, da bo ta konvencija najva-žnejša izmed vseh do sedaj se vr-šecih konvenij v političnem živ-ljenju ameriških Slovencev. Kajti na ti konvenciji se bo razpravlja-o o notranjem ustroju nove jugo-slovanske države. Ta konvencija bo tudi velik javen protest pro-ti nasilni okupaciji popolnoma ju-goslovanskih krajev od italijan-ske armade, proti nasilnemu po-čenjanju italijanske okupacijske armade v zasedenih krajih, itd.

Radi tega opozarjam vse Jugo-slovane v tukajšnji naselbini in bližnji okolici na to veselico, ka-tere dohodki nam bodo omogočili poslati delegata na to izredno va-žno konvencijo. Čim večje bo za-stopstvo na ti konvenciji, tem več-ji vpliv bomo imeli na splošno javnost.

Priznati moram, da je že veliko rojakov popolnoma obupalo nad-celo situacijo, in nekatere celo mi-slijo, da je že vse odločeno in da se ne more ničesar več pomagati. Toda rojaki, opozarjam vas gili-nole na sedanje vesti, katere pri-našajo ameriški časopisi in raz-vidili bodete takoj, da imate na-pačne pojme o celi situaciji. Ni-česar se ni odločeno in prav la-hko se zgodi, da se bo cela situ-acija popolnoma izpremenila in da se bo poravnala krivica katere se je zgodila manjšim narodom. Prav lahko se zgodi, da bo v naj-krajšem času nastala popolnoma druga slika kot jo je naslikala mirovna konferenca v Parizu.

Kar se tiče Jugoslavije, ni še popolnoma nič odločenega. Kar je prišlo do danes v javnost, so sama ugibanja in pogajanja in ni-česar drugega.

Ravno radi tega moramo biti Jugoslovani na strdi za naše pravice, delavci moramo z pol-vojenimi močmi, da se ne po-ste-či umazana zahebtina politika in

perjalistov in monarhistov. Se-daj se bliža odločilni trenutek za nas Jugoslovane in sedaj se bliža čas najintenzivnejšega dela za vse rojake, katerim je le kolikaj mar svoboda in prostost naših ro-jakov v stari domovini.

Na delo torej rojaki s podvoje-nimi močmi. Apelliram na vsa dru-štva in klube, podporna in poli-tična, pošljite svoje delegate na to konvencijo. Pošljite najboljše zastopnike iz svoje srede. Ne u-strahajte se štev in dela. Odvisno je vse od nas in od nekoga druge-ga. Ne smemo se zanašati na one, kateri so si sami padeli na jugo-slovanskih voditeljev in zagovor-nikov pravice jugoslovanskih na-rodov, ker ti delujejo iz sebičnih namenov, ne pa za koristi svojih narodov, katere zastopajo.

Apelliram tudi na brate Hrvate, da se pridružijo in tako skupno delujemo za skupne pravice. Opu-stijo naj nekatere nesmiselne predsodke, katere mogoče imajo, ampak podajo naj roke ter skup-no z nami korakajo po začetni poti do končnega cilja: Jugoso-lovanske federativne republike, v kateri bo imel vsak posamezen jugoslovanski narod svoje narod-ne pravice in svobodine, v kate-ri bodo združeni vsi jugoslovans-ki narodi v skupni državi, ne pa razkosani, kot so sedaj. V novi jugoslovanski republiki morajo biti združeni vsi narodi jugoso-lovanskega pokolenja in vsak na-rod v celoti. Noben narod ne sme biti razdeljen ter podjarmljen od tujega naroda.

Ne smemo se ustrašiti malen-kostnih žrtv in tem boju, ker brez boja in žrtv ni zmage. Na delo torej Jugoslovani, da bodo Jugoslovani sami svoji gospodar-i na lastni zemlji, da se bo raz-tezala nova jugoslovanska fede-rativna republika od Soče do E-gejskega in Črnega morja.

Anton Kodrič

Newburgh, O. — Že od več strani sem slišal, da tukajšnja na-selbina nekako zaostaja v napre-dku za drugimi okoliškimi nasel-binami. Toda, kdor bolj natančno pozna tukajšnje razmere, se bo kmalo prepričal, da je ravno na-protno.

Že nekako pred petimi leti smo tukaj ustanovili imenovit in pe-vaško društvo "Zvon" in ker se je nam posrečilo dobiti dobrega pevovodjo, smo takoj pričeli s pevskimi vajami. Črez nekaj časa se je organiziral pri tem društvu tudi tamburaški odsek, kateri zelo dobro napreduje. Člani tega od-seka so zelo aktivni in radi tega imajo svojo blagajno v jako do-brem stanju, na kar so lahko po-nosni.

Poleg tega imamo tudi drama-tično društvo "Veliki Zvonar", katero je že nekočkrat javno nastopilo ter imelo še precejšen uspeh. Edine neprilike imajo ra-di prostorov, ker ni nobene večje dvorane v tukajšnji naselbini.

Delavske pa zmere so pa bolj usive. Zaslužek majhen, draginja vedno večja. Toda kljub temu ne-kateri delavci ne morejo razume-ti vzroka sedanjih razmer ter se vse premalo zanimajo za delavske strokovne in politične organizac-i-je. Le delavstvo, dobro organizirano, lahko zboljša svoj položaj.

Tukajšnji privatni velepodjet-niki in delodajalci nasprotujejo na vse načine organiziranju, ter so prišli sklanjati delavce kolik-orkor jim le mogoče. Na ta način hočejo prestrašiti ter odvneti de-lavce od organizacije. Toda kljub vsemu nasprotovanju od strani privatnih podjetnikov, organizir-anje tukajšnjih delavcev dobro napreduje. Kakor so se izjavili nekatere delavski voditelji, je že okrog 95 odstotkov vsega delav-stva organiziranega. Agitacija se še ve vedno nadaljuje in hočejo organizirati vse delavce. V ta na-men se vršijo shodi vsaki četrtek zvečer.

Opozarjam rojake, da naj nikar ne zaostajajo za drugimi narodi, ter naj pridno pristopijo k delav-ski strokovni organizaciji. Le po-tom organizaciji lahko zboljšamo svoje delavske razmere.

M. K.

Auburn, Ill. — V tukajšnji premogoravi delamo sedaj sko-ro vsaki dan, toda zaslužek ni-koj ne zadostuje v času sedanje draginje. Pričakovali smo, da bo izbruhnil splošen štrajk valed ne-zmorne draginje in za boljše de-lavske razmere. Toda, kakor je razvidno, je ta stavka poneav-ila. Kaj je vzrok temu, ne vem.

Najbrže je mlačnost nekaterih de-lavcev, ter nesolidarnost istih.

Tudi pri društvu "Slovenska republika", št. 335 SNEJ je ne-kaj članov, kateri mislijo, da la-hko delajo kar hočejo, akoravno je v nasprotju s pravili.

Opozarjam brata John Cade-sha, da se udeleži prihodnje red-ne društvene seje, katere se vrši 7. septembra t. l. ob deseti uri dopoldne v dvorani John Pre-starja. Ne dnevem rodu imamo namreč njegovo svedo, katero je predložil porotnemu odboru.

Jos. Poznik, taj.

Helena, Mont. — V pet milj od-daljenem mestecu East Helena, Mont., se je 19. t. m. nutil stra-šen prizor.

Peljal sem se s poulično železni-co popoldan tega dne v East Hele-na, kjer sem intel več opravkov. Ko smo dospeli v mesto, je bilo že pet poslednj žrtv ognja, kateri se je bliskovito hitro širil, ker je div-jal vihar, kakih 80 milj na uro. Črez pol ure je bila že polovica mesteca v ognju. Požarnim brat-am je bilo nemogoče ustaviti ogenj in to radi nezgodne pri-prave in pomanjkanja vode. Ime-li so samo eno brizgalno in še ta ni delovala. Ne vem, ali niso ime-li gasolina, ali kaj je bilo vrok. Ljudje so donášali v vsakovrst-nih posodah vodo ter polivali strehe in na ta način smo rešili vsaj nekaj hiš, da niso postale žrtve ognja. Požar je uničil tudi skladišče streljiva, katero je bilo ravno v sredini mesta. Ko je pri-šlo to strelivo, takni poškini na-boji in drugo razstrelivo, eksplo-divati, se je čulo, kot bi dirjal hud dvoboj s strojnimi puškami. Poleg tega se je pripetilo tudi ne-kaj lahkih razstrelb.

Človeških žrtv ta požar ni za-hteval, le nekatere ljudi so do-bili lahke opekline. Meni se ni pri-petila druga nesreča, kot da sem dobil okrog deset galonov vode na glavo, ko sem pomagal nositi vodo na strehe. Akoravno sem bil ves premočen, sem se v petih mi-nutah ves posušil od velike vro-čine, katere je vladala.

Škoda je velikanaka, toda prave ocenitve še ni, ker je šele pav-ur, ko je ponehal ta požar.

Prizadehli je veliko naših ro-jakov, kateri so izgubili vse svoje premoženje. Nekateri so rešili sa-mo golo življenje in otroke, ter denar.

Josip P. Kristan.

Milwaukee, Wis. — Krajevna organizacija JRZ št. 4 v Milwan-ke priredi dne 31. avgusta t. l. kegljanje za dobitke na kegljišču rojaka J. Valter, 419 National av. Ker so na razpolago najkrajšji dobitki, je upati, da se rojaki, kateri so poznani kot prvaki pri kegljanju, udeležijo tega kegljan-ja v velikem številu.

Rojaki: JRZ se bori za svobodo naših bratov v domovini, radi te-ga je naša dolžnost, da podpira-mo to organizacijo.

Odbor.

Mullan, Idaho. — V državi Ida-ho divljajo sedaj veliki gozdni požari. Dim je tako gost, da ga še solnčni žarki ne morejo pro-dreti.

V tukajšnjih svinčenih in srebr-nih rudnikih počiva vse delo. Ru-darji so se namreč organizirali v International Union of Mine Mill Smelter Workers" ter zahtevajo osemurno delo. Stavka se je pričela 15. avgusta.

V ti državi je v veljavi postava za osemurno delo že 15 let, toda kljub temu smo morali delati de-velet in pol ur ali pa še dalj na dan. Od vladnega delavskega odbo-ra v Washington, D. C., so rudi-niki kot posredovalci tukaj že skora dva meseca, toda uspeha ni-majo nobenega, ker se družbe odklonile vsako pogajanje z de-lavci.

Opozarjam rojake, da naj nikar sem ne hodijo za delom. Kadar se bodo delavske razmere zboljšale, bodem takoj poročal.

Naročnik.

Manfield, O. — Glede delav-skih razmer ne morem kaj poseb-nega poročati, ker so v splošnem iste, kot po drugih naselbinah. Za-služek nikakor ne zadostuje v tej splošni draginji.

Pred nekaj dnevi se je poslovil od nas pri tukajšnjih rojakih splošno priljubljeni rojak Lovren Frank, predsednik tukajšnjega društva "Jadransko morje", št. 238 SNEJ, katerega je ustanovil rojak ustanovil. Bil je jako agilen (Nadaljevanje na 3. str. 1. kol.).

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srem naznanjamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, tužno vest, da nam je nemila smrt pretrgala nit življenja nad vse priljubljenemu si-nu

ALOIS KOLENC

v starosti štirih let in 6 mesecev. Bil je član mladinskega oddelka S. N. P. J. Podlegel je za bole-znijo difterijo, po dveh dneh muč-nih bolečin je za vedno zaspal dne 11. avgusta t. l. Lepa hvala vsem, kateri ate pomagali ob ča-su njegove smrti. Najsrčnejša hvala potru Joe Rezelj za krasni venec, katerega je položil na krsto. Iz-šlo smo ga materi zemlji dne 12. avgusta t. l. na pokopališče v Imperial, Pa.

Počijaj v miru Ti preljubi sin, ostal nam boš vedno v spominu.

Žalujoci ostali:

Alois Kolenc, oče. Neža Kolenc, mati. John Kolenc, brat. Mary Kolenc, sestra. John Kolenc, stric. Anton Roman, svak.

VAŽNO NAZNANILO.

Rojaki v Severni Minnesoti in na Kaska Range! Naznanjam vam, da sem del kupovat grozdje naravnost v Californijo.

Oskajte, da se vrnem nazaj. Pri-mam boste lahko dobili fino gro-zdje; tako tudi cenej kot druge. Dostavil ali pripeljal ga vam bom naravnost na dom, kar ga bom do-bili več kar (vagonov).

Garantiram vam do bo grozdje boljše in cenejše kot kje drugje. Ko se vrnem, bom že na tem mestu pravečeno naznanil, da je grozdje dole, tako tudi ceno iste-ga. Z vstopnoizvojem

MATH KOSTANSK.

302 N. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

Posebaje 25 delavcev. Plača v za-četku je 40c na uro, lahko se zasluži 5 do 6 dolarjev na dan. Mi vzamemo v delo tudi fante in dekleta in po-magamo dobiti dobre hiše za druž-i-ne. Lep kraj s solami in cerkvami, ležec ob glavni progi Erie R. R. Fe-bruaria. Vojnja s poulično železnico iz Akrona, Ohio, do sem stane le 20c.

The Wadsworth Salt Company, WADSWORTH, OHIO.

Kapital vloge in obližnik znaša \$1,000,000.

KAJ VAM JE POTREBNO. BERITE V LASTNO KORIST.

Pošiljanje denarja.

Pa John Nemeth State Bank, katere ima svojo z-banke v Zagrebu, morete poslati denar v staro domovino. Potrebna in revščina je velika. Zabeležite, češ: Za denar se vam gotovnica.

Krone se tedaj zelo po ceni. Kupite krone na bančni nakaznico v John Nemeth State Bank. Zabeležite, da se vam vse glade teh nakaznic nastanino razloži. Vredite dolarje v banki na ta način.

Pošljite denar na John Nemeth State Bank, ker delo ima samo tuja vrednost, ako vam nesi tudi gotovo odločilo. Denar dobite manj kadar hočete.

Ako hočete potovati domov, ne smete dala, ampak pošljite na spodnji naslov, da se vam vrneta največje razloži.

JOHN NEMETH STATE BANK. 1597 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

NAZNANILO IN VABILO!

Vsem rojakom in rojakinjam, domačim in bližnje okolice se na-znanja, da se vrši

VESELICA NA MAXHOM—JOHNSTOWN, PA.

In sicer na

DELAVSKI DAN—LABOR DAY,

dne 1. septembra 1919 v Slov. Del. Domu.

Pričetek veselice ob 7. uri zvečer.

Ta večer se bodo obhajala zedemleznica obstanke tukajšnje Slov. Maxhom Godbe. Kot vam je vsem znano smo druga leta vedno pri-rejali naš piknik na 4. julija, letos nam to ni bilo mogoče, ker smo imeli izlet in shod vseh združenih društev novega Slov. Del. Doma. Torej se uljudno apellira na vse Jugoslovane, Srbe, Hrvate in Slo-vence, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležite te naše za-bave. Jedmenovca in dobrega prigrizka bode v izobilju za vse, za-pla bode pa skrbela Slov. Maxhom Godba!

Vstopnina za možke je 50c. Damske vstopnine proste. Torej ta dan vsi na plan. Na svidenje pri veselici! ODBOR.

Vabilo in plesno veselico

katero priredi

Slovenska delavska "VICTOR" godba v Conemaugh, Pa.

Pri ti priliki napravi gori omenjena godba svoj prvi na-stop pod vodstvom Mr. Viktor Novinske. Najuljudnejše so vabljeni vsi Slovenci in Slovenke iz Conemaugh, Pa. in vse bližnje okolice, da nas posetijo v eblnem številu, ter nam stem pripomorejo do boljšega uspeha. Za dober prigrizek in mrzlo pijačo bode vestransko točno preskrbljeno.

Pričetek točno ob pol 8 uri s večer. Vstopnina za možke je 50c, dame so proste vstopnine.

Vsi na zabavo! Uljudno vabijo člani Godbe!

POTREBUJEMO

Delavce za ceglarno. Potrebujemo delavce za vlihanje, vlaganje, in navadne delavce za samokolnico. Delavci zaslužijo \$4.80 do \$5.00 na šest urno delo sicer imajo priliko zaslužiti še več. Imamo sami svoje mestce s 6 sobnimi stanovanji; vsako poslopje ima tekočo vodo in kopalnico, plin in električno razsvetljavo in pripravo za gorkoto. Odaajo se v najem po \$7.00 do \$12.00 na mesec. Tu so razsvetlavitne cerkve in šole in dobra pitna voda. Kadar pridete sem, pazite, da boste vprašali v pravi opekarni ker sti še dve drugi ope-karni. Za pojasnila pišite na:

Labor Department, MOUNT UNION, Refractories Company, Mount Union, Pa.

Pozor Rojaki !!!

Čitateljem "Prosvete" priporočam svojo krojačnico, za naročila novih oblek, kakor tudi za čiščenje in likanje in sploh vse dela spadajoča v to stroko. Ako vam ni mogoče osebno prinesiti obleke pošljite jo po pošti ali po ekspresu. Naslovite vse na moj naslov:

MARTIN DOLINAR, Taylor,

McMechen, W. Virginia.

Proskrbim Potni List Pašoš

Rojakom po celi Ameriki. Pišite na

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Pošljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljamo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in latro.

Nadalje pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

DOPISI.

(Nadaljevanje s 2. str.)

delavce na društvenem polju in ne ozirajo se na desno ali levo je vedno neumorno agitiral za društvo ter pridobival nove člane. Preselil se je v Barberton, O. V njem je izgubilo društvo najbolj agilnega člana in izgubo bomo zelo občutili.

Članom tega društva pa kličem, da naj posnemajo tega rojaka pri delu za SNPJ. ter naj marljivo agitirajo za pridobivanje novih članov. Pojasnjujejo naj rojakom, kateri se niso pri nobeni podporni organizaciji, kakor koristi imajo od podpornega društva.

Slovenec je le malo v tukajšnji naselbini in živijo jako raztreseno po okolici. Nekateri se zanimajo za društveni napredek, drugim pa še mar ni.

Opozarjam rojake, kateri še niso pri nobeni podporni organizaciji, da pristopijo k "Slovenski narodni podporni jednoti", ker je ta podporna organizacija najboljša in najmočnejša slovenska podporna organizacija.

Opozarjam tudi člane društva "Jadransko morje", da se bolj zanimajo za društvene seje.

Louis Lavrič, tajnik.

Milwaukee, Wis. — Pri tukajšnji veleposlarski družbi "Cudahy and Co." so stopili v stavko vsi delavci. Zavstavljeni so tudi v tovarni za avtomobile "W. S. S. Seman Co." Delavci zahtevajo povznanje plače in zboljšanje delavskih razmer.

Opozarjam rojake, da radi tega ne hodijo sem za delom.

Poročevalce.

East Helena, Mont. — O tukajšnji katastrofi, katere nas je zadel, je bilo že nekoliko poročano. Požar je namreč uničil skoro polovico tega mesta. Edina sreča je bila da je nastal požar po dnevi. Ako bi nastal po noči, bi bilo gotovo uničeno vse mesto in veliko ljudi bi postalo žrtev ognja.

Kako je nastal ogenj, nihče ne ve. Gori je prišlo pri rojaku Frank Stoeniu in sicer pri shrambi za premog. Dva bloka poslopij je bilo takoj v ognju. Ker je divjal velik vihar ravno ob tem času, je veter nosil iskre ter ogorke po strehah ter zažgal na ta način poslopja rojaka Josip Lozarja. Blizu tega poslopja je nekdo imel sod gazolina, kateri je takoj eksplodiral in v desetih minutah je bilo polovica mesta v ognju.

Ogenj je popolnoma uničil vse in mesto izgleda, kot da bi divjala najhujša bitka. Prava predpoda mesta Verduna v Franciji. Poslopja, katere so bila zidana iz opke, so v razvalinah. Lesena so pa do tal zgorela. Ogenj je uničil tudi vse pohištvo prizadetih ljudi. Nekaterim je ostalo poslopje, toda zgorela je vsa oprava, kar so jo izmetali iz poslopij na ulice. Večina ljudem je pa ogenj uničil popolnoma vse in rešili so le, kar so imeli na sebi.

Poleg drugih poslopij je požar uničil pošto, 6 prodajalen, 6 poslopij, v katerih so točili mehke pijače, hotel, restavracijo, mesnico, brivnico, banko ter vse druge, v katerih smo zborovali ter odhranjali društvene seje. Imovina društva "Slovenski lovec", št. 143 SNPJ, kakor je že bilo poročano, je tudi vsa uničena. Zgorela je tudi društvena zaseda, katere je stala \$145. — Rešili sem z velikim trudom društveni pečat ter imenik članov. Poslopje je že bilo skoro vse v ognju, ko sem skočil v hišo ter pograbil knjigo in društveni pečat. Pri tem se mi je vnela obleka ter čevlji. Pogasil sem jo z velikim trudom. Druge listine so mi pa vse zgorele. To društvo ima okrog tristo dolarjev zgube valed tega požara.

Od tega društva je prizadetih okrog 20 članov, katerim je požar vse uničil. Ko sem pomagal pri reševanju delu, sem se opekel na roki toda upam, da se mi opekline kmalo pozdravi.

Že stari ljudje pravijo, da takega požara še ni bilo v tukajšnji okolici. Na pomoč je prišla veliko ljudi od vseh strani. Celo iz Butte je bilo veliko ljudi tukaj. Ko je požar ponehal, je bilo vse pogorikče živo raznih radovednežev, kateri so opazovali razvaline. Ker je bila velika nevarnost, da se kdo ne ponesreči, ker je zidovje ves čas padalo na tla, so morali postaviti stražo ter z vr-

mi zagraditi najbolj nevarne kraje.

Avtomobilov je bilo tudi vse polno, ker so se farmarji pripeljali iz bližnje okolice. Čudil sem se, da ni bil kateri povozen od avtomobilov, ker so švigali sem in tja po noči in nobena razsvetljava.

Telefonske in brzojavne žice so bile tudi vse potrgane. Ravno tako tudi je bila uničena električna napeljava za razsvetljavo mesta. Radi tega je bilo zelo nevarno hoditi okrog, ker je bilo popolnoma temno.

Ker je poslopje, v katerem se je nahajala pošta, zgorelo do tal, so bile uničene tudi vse poštne pošiljke in sploh vse, kar se je nahajalo ta čas na pošti. Na to opozarjam rojake, kateri so pisali dotični dan svojem v stari kraj:

Ljudje sedaj stanujejo na prostem v raznih šotorih. V poslopjih, katere niso postala žrtev ognja, pa stanuje več družin. Sploh vsakdo si je poiskal kjer si je le mogel, primerno streho.

Mike Wertin.

PEVCEM ZBORA "SAVA".

v Chicagi, Ill., nagajam, da se v torek 2. septembra t. l. zopet prične s pevskimi vajami, katere so bile suspendirane za mesec avgust. Od tega dne naprej se bodo vršile redne vaje vsaki torek zvečer v dvorani SNPJ, na So. Lawndale cesti, vogal W. 27 ulice.

Vsi cenjeni bratje pevec se ujudno vabijo, da redno prihajajo k pevskim vajam našega zbora. Vabljeni so tudi tisti cenjeni rojaki, ki imajo veselje do petja, da se nam pridružijo in pomagajo razvijati našo lepo slovensko pesem.

S pozdravom,
za Slov. pevski zbor "Sava".
tajnik.

(Aug. 27. 29. 30.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Opozarjamo tajnike posameznih društev "Slovenske narodne podporne jednote", da naj pošiljajo naznanila in sploh dopise tikajoče se društev, katere hočejo imeti priobčena v sredni ali obilgati izdaji "Prosvete" pravčasno, da bodo v uredništvu najkasneje v ponedeljek popoldan in ne kasneje. Opozarjali smo na to že večkrat, toda brez uspeha.

Naznanilo, katero pride v torek uredništvu, bo priobčeno v dnevniku ali pa v prihodnji tedenski izdaji.

Tajniki in uredniki posameznih društev SNPJ, vpoštevajte to, da se ne bodele potem po nepotrebnem jezili.

John Jane Fayette, Pa. — Sedaj je še nemogoče poslati kakršne stvari potom pošte v staro domovino, ker še ni odprta paketna pošta za Jugoslavijo. Kakor hitro bo odprta bomo sporočili v listu. Kolikor je nam znano, je nemogoče na kak drug način poslati kako stvar v staro domovino.

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranočelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otroške, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 3388. 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

LAXCAR

Driska

je polna potoba, ki izhaja iz raznih vzrokov. Mnogokrat ima svoje vzroke v led vžigalca nezrelega sadja ali zelenjave. V vsakem slučaju je to znak mizerije. Ki je bolesta in ne prjesta. Ustavite jo. Rabite

Severa's Diarrhoea Remedy

(Severovo Zdravilo za drisko). Njena vrednost je priključena v zdravilju driske, colice, polnih potob, saladnih krčev in raznih notranjih napadov. Dobro je za otroke in odrasle. Cena 80c in 90c. Napredaj v vseh lekarnah. Odklonite imitacije.

RADA BI IZVEDELA

za mojega prijatelja Johna Salmona, doma iz vasi Brezovo, Spodnje Stajerske, Cenjena rojake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov naj mi ga naznani za kar bom zelo hvaležna. Pred tremi leti stanoval je nekje v De Pub. Ill. Prosim ga, naj se mi prijavi poročati mu imam zelo važne stvari iz stare domovine. Moj naslov je: Anna Leban, R. R. 3, Box 185, Girard, Kans.

POZORI POZORI

Izšel je novi obilni cenik Domazih Zeliščnih Zdravil (priporočenih po špalski Knjigi)

Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi. Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravlju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR.

Box 772, City Hall St., NEW YORK, N. Y.

Grozdje!—Grozdie!

ROJAKI IZ CHICAGA IN OKOLICE!

Naznanjam Vam, da sem naročil več "kar" najboljšega grozdja naravnost iz Californije. Prodajal ga bom ceneje, kot ga boste dobili kje drugje.

Kara z grozdem bo stala na progi Paulina St. in Blue Island Ave., da si bo lahko grozdje vsakdo preje ogledal, predna ga bo kupil. Tudi za razvažanje grozdja na dom Vam ni treba nič skrbeti, ker bom imel dva "trucka" za to na razpolago.

Za naročila se Vam toplo priporoča

MARTIN NEMANICH,

slovenska gostilna,
1900 W. 22nd St.
Chicago, Ill.

Telefon: Canal 80.

KADA BI IZVEDELA.

kje se nahaja moj brat Rudolf Stornik, pred nekaj leti bil je na Chisholm, Minn. Cenjena rojake uljudno prosim, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ako bo pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi svoji sestri na naslov: Ana Novak, 1033 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njenimi idejami, podpiraj trgeve, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po zmerani ceni.

ANTON EORNIK,

Hagerman, Pa.

DR. KOLER

SLOVENSKI ZDRAVNIK

622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši slovenski zdravnik, specializet v Pittsburghu, ki ima 23-letno izkušnjo v zdravilju vseh možnih bolezni. Zdravljenje krvi, odvajanje, ki se je izumil dr. prof. Koler. Če imate morda ali mahučke po telesu, v uru, splošno in posebno v krvi, pišite mi listič, stili vam bo kri. Me šakajte, ker to bolezen ne selase.

Vse moške bolezni zdravim po kirurški metodi. Kakor hitro možno, da vam prenehajo zdravje, ne šakajte, temveč pride in ja vam ga bom soper povrnil. V zdravilu ali vedno hitro zdravim v 48 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri sežiganju vode, odpravim s zdravilno, Revmatizem, trganje, bolečina, otok, se, srbečice, škrofile in druge kožne bolezni, ki nastanejo vled nečiste krvi, odpravim v kratkem času — si potrebno ležati.

Urodne ure: vsakdan od 8. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 8. zjutraj do 8. popoldne; ob nedeljah od 8. zjutraj do 8. popoldne.

S pošto po domov. — Prilika oceno. — Ne posnibite lase in števila. Zdravim samo možne osebe.

Kakor v starih časih.

Kdor si naredi kaj dobrega je zadovoljen.

Po našem navodilu lahko, 10 gal. najboljšega piva, izvari vsekam doma za \$2.25. Ker pošljemo v vse kraje Unije in Canade v večji naročilni popust.

Za pristnost in kvaliteto Vam jamči tvrdka; Frank Ogier, 6401 Superior, Cleveland, Ohio. Tel. Prindentom 466.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Potniki, predno kaj vkrenete se obrnite do nas! Temelj naše organizacije je: dajati navodila kako potovati, preiskovati prenočišča v New Yorku, pripraviti kretanje parnikov, veljavno donarja in kje ga menjati, kje kupiti parobrodne listke (tikete) za dobre parnike in pomagamo vam dobiti potne liste. Nahajamo se blizu kolodvora, parnikov in našega konzulata S. H. S. Mi zastopamo dobro znano CUNARD LINE in pošiljamo poljedelske stroje in vsako vrstno drugo blago v Jugoslavijo. Navodila dajemo brezplačno v vaši kript. Pišite, ali pa iz dipe v New Yorku telefonirajte na naš urad. Telefon 7232 Farragut.

BALKAN AMERICAN TRADING CO.,

(Slov. Dept.)
202 Tenth Ave., Corner 22nd St., New York, N. Y.

MOŠKI IN ŽENSKÉ

Ne napravite napake, akaj si ne preskrbite najstarejšega, najpoštenjšega, najizkušnejšega in najboljšega zdravilnika v svetku. Dr. Mullin ima 39 let izkušnje v zdravilju tisočev in tisočev bolnikov, bolnih na najmanjših našine. Vseled tega je postal najbolj naveden zdravnik, pri katerem se lahko zagotovo na svoje bolezen. Brez skrbi boste dobili pri njem najbolj temeljito zdraviljenje in veliko resnice pomoci za vaš denar.

Brezplačno zdravniška preiskava potom stroja. Govori vaš materni jezik.

Uradne ure od 8. do 6. V nedeljo od 10. do 2. Dr. B. F. MULLIN, Specialist

411—4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Nasproti glavne pošte.

OENA KRONAM VEDNO PADA.

Sedaj je mogoče pošiljati denar v staro domovino in sicer na Slovensko v kronah, v kraje zasledene po Italijanih pa v lirah.

Sedanje cene so s poštnino vred:

100 kron	\$ 3.25	1,000 kron	\$ 37.70
200 kron	11.55	5,000 kron	172.50
500 kron	18.90	10,000 kron	333.00

Potuje se tudi lahko v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni; tisoč ljudi čaka na prostor, a parnikov je za sedaj še kaj malo, zato je boljše, da vsakdo malo potrpi, da se razmere sboljšajo.

Za pojasnila pišite na:

FRANK SAKSER,

28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2837-39 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

PREDSEDNIK: Vincent Canjar, 2837-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Stran, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Vardach, 2706 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODBORA: Paul Berger, 2837-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Turbott, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gadiša, 2837-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR.

John Ambrosi, predsednik, Box 251, Canonsburg, Pa.
John Underwood, 602 May St., Springfield, Ill.
Martin Schumacher, Box 275, Barberton, Ohio.
Joe Radich, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Semak, 2800 Prentiss Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2837-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZRODNO OKROŽJE: Rudolf Pleterski, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radich, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton J. Turbott, Box 124, Green, Kans., za Japonsko.
Leo Kubary, Box 244, Gilbert, Minn., za Severozapad.

Nadzorni odbor.

Max Petrovich, predsednik, 18317 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio.
John Ambrosi, 615 Platte St., Cleveland, Ohio.
Joe Kalan, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincent Canjar, John Ambrosi in Max Petrovich.

IZOŠTVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Abil, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Tridj, Box 181, Lawrence, Pa.
John Gorn, 245 Kingswood, Detroit, Mich.
Joe Smith, 1101 E. 65 St., Cleveland, Ohio.
Mary Aldrich, 1644 So. Radin Ave., Chicago, Ill.

VSEOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 6222 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": John Zavarzich.

POZORI — Vse denarne pošiljke in stvari, ki se pošljejo št. izvrševalnega odbora in izvrševalni odbor, naj se pošljejo na naslov: John Vardach, 2837-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse denarne pošiljke pošljite naj se pošljejo Paul Bergerju, tajniku bolniškega odbora v št. uradu.

Vse prihodnje glade pošiljavaj v št. izvrševalni odbor se naj pošljejo št. Petrovichu, predsedniku nadzornega odbora, sluje naslov je spred.

Vsi prihodnji po št. poročni odbor se naj pošljejo na naslov: John Ambrosi, Box 251, Canonsburg, Pa.

Vse pošiljke pravi izvrševalni gladi se naj pošljejo izvrševalni tiskovnega odbora Vincent Canjarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, namena, splošno naravnosti in sploh vse, kar je v zvezi s gladijo jednote naj se pošljejo na naslov "Prosveta", 2837-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Rojaki Pozor!
Zelo važno! — Čitajte!

Po dolgi in trudi borbi imate sedaj soper priložnost hitro in uspešno pomagati trpečim rojakom v stari domovini, če jim pošljete denarne pomoči s posredovanjem splošno priznane

EMIL KISS BANKE PO KARIOGRAMU

To je neposredna zveza za Kranj, Št. Jurek, Spodnje Korolke, Ljubljana, Beloruska, Dalmacija, Slavonija, Slavsko, Bosno in Hercegovino in v denarnim zavodom

"PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA U ZAGREBU"

100 kron velja sedaj\$ 3.75

10,000 kron\$350.00

Za vsako brzojavno pošiljatev znašajo stroški \$2.50 na glede nato, kolika je svota.

Vse denarne pošiljatev so jamčene.

PRODAJA PAROBRODNIH LISTKOV V VSE KRAJE EVROPE.

Predno se podate na potovanje, vprašajte za tvrdko za potrebna pojasnila in navodila. V slučaju potovanja Vam to tvrdko posreduje potrebne prostore, če ji dopolnjete ar. — Vse potrebna pojasnila glede potovanja se dajejo osobno in pismeno brezplačno.

Redite vedno zelo opretni in ne poskušajte tu in tam s pošiljanjem denarja v stari kraj, temveč se vedno naprejo obrnite na stare in vsakokrat priznane tvrdke, kateri pošilja še nad DVAJSET let denar v Vašo staro domovino in katere naslov je:

Emil Kiss, bankir,

133 Second Ave. cor. 8 St.

NEW YORK, N. Y.

Plašamo po 4% obresti na hranilno vlogo.

Vstanovljena 1890. Posluje pod državnim nadzorstvom.

Henry J. Schnitzer State Bank

ENA NAJSTAREJŠI BANK, KI SToji POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO

PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI

IZVEŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri imajo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolni zadovoljstvo, pošteno in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dahi vsakdo takaj v materinskem jeziku.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

141 Washington Street New York, N. Y.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narocnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857 S. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v objavi n. pr. (Julija 30-19) poleg vsega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Pomolite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

POMOŽNA AKCIJA ZA OSIROTELE V STAREM KRAJU.

Pomožna akcija za osirotele otroke v starem kraju je zdaj pri S. N. P. J. v polnem tiru.

Ožji odbor, obstoječ iz članov glavnega odbora S. N. P. J., je razposlal nabiralne pole vsem krajevnim društvom S. N. P. J., naslovljene na društvene tajnike, da poberejo pri članih prostovoljne prispevke. Glavni tajnik John Verderbar je že nakazal tisoč dolarjev iz mladinskega oddelka v poseben sklad za osirotele otroke v starem kraju, ravno tako so se že odzvala prva društva s prispevki. Izkazani darovi so priobčeni na drugem mestu, tako da se lahko člani prepričajo, da je bil nabrani denar pravilno odposlan in da pojde za namen, za katerega je bil darovan.

Ko je bila ta akcija v teku, je došlo pismo na gl. tajnika John Verderbarja od American Relief Administration European Children's Reliefa, podpisano od Herbert L. Guttersona, ki pojasnjuje položaj revnih in osirotelih otrok — slovenskih, srbskih in hrvaških — v Jugoslaviji in apelira na tukajšnje Jugoslovane, da store in podvzamejo nekaj za odpravo bedi med otroci. Zanimivo je, kar mr. Gutterson povdarja, da stane en obed za enega otroka približno le pet centov, če se podpora vrši skozi ameriške naprave za pomožno akcijo. Ta mali znesek nam pripoveduje, da so Američani pokazali, da imajo talent za organiziranje takih akcij. Če kdo daruje en dolar, kupi dvajsetim revnim otrokom obed. Ali številni kljunov je veliko, zato je treba tudi veliko dolarjev.

Na čelu organizacije, ki ima zveze z American Jugoslav Reliefom, je živilski upravitelj Herbert Hoover, ki je obenem tudi predsednik ameriške življene administracije.

Akcija je torej podvzeta in polnem tiru! Zdjaj je treba, da se vsak član po svojih sredstvih odzove tej akciji. Darovi so prostovoljni, nikogar se ne sili, da mora kaj darovati, ampak vsakdo daruje po svoji prosti volji, ker je prišel do spoznanja, da moramo ohraniti malenčke v starem kraju, katerim so pomrli starši, ali katerih starši so taki reveži, da ne morejo skrbeti zanje, pri življenju, če hočemo, da se iz tega kaosa, ki zdaj tam prevladuje, dvigne in vzraste svobodna in demokratična Jugoslavija.

Gl. odbor S. N. P. J. je že večkrat, odkar obstoji S. N. P. J., apeliral na članstvo v nujnih zadevah za prostovoljne prispevke, če je bilo treba omiliti bedo revežev ali podpirati štrajkarje. Dozdaj še ni noben tak klic ostal glas vpijočega v puščavi, ampak članstvo S. N. P. J. je še vselej pokazalo, da ima radodarno srce, kadar je sila priklopela do vrhunca.

Prepričani smo, da tudi ta apel ne bo zastoj in da bo članstvo S. N. P. J. ostalo zvesto svojemu staremu načelu: Podpirajmo tam, kjer je naša pomoč potrebna!

VSEAMERIŠKA RAZSTAVA V CHICAGU.

Vse ameriška razstava, ki traja od 30. avgusta do 14. septembra v Kolizeju v Chicagu, obeta postati velik uspeh. To ne bo le razvrščenje raznih vrstov, kot pravijo Američani, ampak bo razstava, ki bo prekosila vojno razstavo v lanskem jeseni.

Za uspeh razstave deluje skoraj sto odborov, ki reprezentirajo štirideset narodnosti, iz katerih je izšlo ameriško ljudstvo.

Poleg raznih zanimivih reči bodo razstavljeni tudi ročna dela in umetnine narodov, ki so se naselili v Ameriki.

Razstava ima namen prikazati, da vsi v tujemstvu rojeni državljani in njih otroci smatrajo Združene države za svojo domovino in da žele sodelovati s tukaj rojenimi državljani za splošen blagostan ameriškega ljudstva in ameriške republike.

Kdor se zanima za kulturo, ki so jo prinesli državljani drugih narodnosti s sabo v Ameriko, kdor se zanima za Ameriko in jo želi še bolj natančno poznati, bo obiskal vseameriško razstavo.

Zadnji "trik". — Uredniki stare tetke na cesti sv. Klare se trudijo zdaj dokazati, da sta American Jugoslav Relief in Jugoslav Relief ena organizacija.

Ne boš Lajze! American Jugoslav Relief ni imel nobega posla s "kistami".

SERIF ZADRŽAL IZPLAČILO DEPUTIJEV.

DEPUTIJI PROTESTIRAJO.

Po šerifovem mnenju so odpuščeni vojniki nevaren element.

Chicago, Ill. — Šerif Peters je prejšnji ponedeljek začasno odklonil izplačilo pomožnih šerifov, ki so služili ob času nemirov kot deputiji. Bili so sami odpuščeni vojniki, ki so služili pri ameriški ekspedicijski armadi v Franciji. Ta odklonitev je skoraj povzročil pretep.

Ko je šerif naznanil, da bo treba najeti še več deputijev za vzdrževanje reda ob času plenarnih izredov v južnem delu mesta in da bo najel doslužene vojnake, so javni uradniki in veliki dnevniki hvalili odpuščene vojnake nad vse pretege. Ali ko je bilo treba odkloniti deputije in jih izplačati, so nastali spori.

Šerif Peters je rekel, da so dosluženi vojniki tako nevarni, da jim ni zaupati avtoritete. "Veseli smo se, da smo dobili od njih samokrese," je rekel šerif, "ker se nismo mogli zanesiti, proti komu jih bodo rabili. Obnašali se niso dobro."

Dve sto dosluženi vojnaki so se skupaj v šerifovo pisarno. Tam so kričali in se norčevali, ker jim šerif ni hotel izplačati po pet dolarjev za osemurno delo.

"Prisilili so nas delati po osemnajst ur, zdaj nas pa hoče šerif udariti za denar," je pripomnil neki dosluženi vojak.

Šerif je odklonil intervju z vojnaki.

Po izjavi prvega šerifovega namestnika Harry Laubenhaimera, so bili nekateri vojnaki deputiji "trdi grešniki". Neki dosluženi vojak ni hotel izročiti samokresa, ko je bil odpuščeni. Artileri so ga, češ, da nosi skrito orožje, toda kasneje so ga izpustili. Vojak je najbrž najprej zahteval denar in če ne dobi denarja, ne izroči samokresa. Denarja ni prejel in pridržal si je samokres.

Šerif Peters je izjavil, da je izdelal izplačilni list, kontrolor William J. Graham je pa rekel, da mu šerif ni izročil izplačilnega lista. Kasneje je Petra dejal, da izdajete, če izplačalni list.

Kasneje je prvi šerifov namestnik obvestil časopise, da so bili dosluženi vojniki, ki so služili kot deputiji, izplačani in da je zadeva končana.

Na političarje je napravil nastop dosluženi vojakov velik vtis, kajti kaj takega niso bili vajeni dozdaj, da bi prišli odpuščeni deputiji v pisarno in zahtevali kategorično, da se jim izplača za služena meza.

ZVEZNI URADNIKI ZAPLENILI VELIKO MNOŽINO NA PAČNO OZNAČENIH ZDRAVIL.

Washington, D. C. — Zvezno višje sodišče je izdalo v zadnjem času naredbo, da se morajo zapleniti vsa zdravila, katera so napačno označena. Vred te naredbe je bilo zaplenjenih nad 450 raznih zdravil, katera so bila označena kot "zanesljivo zdravila" za razne spolne bolezni. Zvezni uradniki so še ves čas na delu, ter predno zasledujejo razne "mazače", kateri prodajajo enaka zdravila. Preiskave so namreč dognale, da ta "zdravila" v več slučajih škodujejo bolni osebi in da je postalo veliko na spolni bolezni okuženih oseb popolnoma neozdravljivih. Drugi so bolezen podaljšali. Ker je pa zvezna vlada sama v zadnjem času napovedala boj vsem spolnim boleznim, se je pričela tudi zanimati za to "zdravljenje", za "zdravila" ter tudi za "zdravnike", kateri so zatrjevali s nespametnim ljudem, da ozdravijo vsako še tako akutno spolno bolezen z njihovimi zdravili v par tednih. Toda, ko je zvezna vlada preiskala dotična zdravila, je pronašla, da so vsa ta zdravila navadna aleparija.

Sedaj je zvezna vlada sama vzela pod kontrolo vsa zdravila za spolne bolezni in vsakdo mora imeti od zdravnika dovoljenje, da lahko kupi zdravila. Kajti prepovedano je tudi takozvano "samozdravljenje" spolnih bolezni, ker so dognali, da tak način zdravljenja le škoduje in velikokrat ima dalekosežne posledice za bolne osebe.

Navedena odločba ne prepoveduje prodajanje raznih zdravil, dokler so pravilno označena.

Zvezni uradniki imajo upanje, da bodo na ta način popolnoma zatrti tako zelo razvito trgovino z "patentnimi zdravili".

Na to odredbo opozarjamo rojake, da se ne bodo več pustili ošepariti od raznih kričečih oglasov v raznih časnikih.

STAVKA JE USTAVILA TOVARNI PROMET.

Los Angeles, Cal. — Na tukajšnjem tovarnem kolodvoru so zastavljali premikarje in zavirači, kar je povzročilo, da je bil ustavljen tovarni promet. Takoj je bilo občutili pomanjkanje gazolinov. Stavka učinkuje na obratovanje osebnih vlakov.

KANADSKA PŠENICA PO 2.25.

Winnipeg, Can. — Kanadski pšenični odhod je določil, da stane bušeljske kanadske pšenice po minimalni ceni \$2.25.

OKVORITEV KAMPANJE ZA AMERIŠKI RDEČI KRIŽ.

Washington, D. C. — Da zamore "Ameriški rdeči križ" izpolniti svojo nalogo, katero si je nadel, se vrši zopet letos kampanja za pridobivanje novih članov ter nabiranje prostovoljnih prispevkov. Ta kampanja se prične 3. novembra ter traja do 1. novembra. Osrednji odbor je naznanil, da hočejo nabrati 15 milijonov dolarjev ob prihodnji kampanji.

"Ameriški rdeči križ" nima več toliko opraviti v vojaških bolnicah, kot v boju zoper nekatere kužne bolezni, katere še vedno razsajajo v Evropi, skrb za opravo raznih bolnišnic v pokrajinah, v katerih se občuti veliko pomanjkanje in za zdravila v teh bolnišnicah.

Poleg tega se hoče pripraviti za vse slučaje, ako izbruhne kakšna kužna bolezen v Zdr. državah, da se ohrani kolikor mogoče veliko življenj in da se ista ne razširi preveč.

Posebno agilen je sedaj "Ameriški rdeči križ" še vedno na Poljskem in v nekaterih krajih vzhodne Evrope.

Dr. Livingston Farand, predsednik izvrševalnega odbora "Ameriškega rdečega križa" se je izjavil na opombo, da vlada sedaj v vseh Zdr. državah velika draginja, da je vse to njemu dobro znano, toda pomisliti moramo, da narodi v Evropi so bili še bolj prizadeti od vojne in da je tam splošno pomanjkanje in sicer ne samo živil, ampak tudi zdravniške oskrbe. "Ameriški rdeči križ" ni na nadejal nalogu, da bo skrbel za te reveže, kateri še vedno občutijo pomanjkanje dobre zdravniške oskrbe in radi tega je naša dolžnost, da pomagamo tem narodom in dolžnost vsega ameriškega ljudstva je pa, da daruje za "Ameriški rdeči križ".

KROMPIR IN PROFITARJI.

Chicago, Ill. — Je pač javna tajna, da prejemajo farmarji v Michiganu in Minnesoti za bušeljske krompirje od šestdeset centov do dolara in pol. Ko pride ta krompir v Chicago in hoče po njem seči konzument, pa mora plačati bušeljski krompirja po štiri dolare in pet do sedemdeset centov. Jasno je tudi, da ta nekdo, ki je pobasal profit, ni sadil, okopal in napolnil krompirja, ampak postavil se je popolnoma nepotrebno kot posredovalec med farmarja in konzumenta.

Preden pride krompir od farmarja do konzumenta, je med obema več prekupčevalcev, ki preprečijo, da konzument ne pride v dotiko s farmarjem.

Stvar izgleda tako, kakor da teče med farmarjem in konzumentom majhen potok, prek katerega vodi most. Ne eni strani je farmar, na drugi pa konzument, na mostu pa stoji mešetarji in prekupčevalci, in pobirajo mitnino — profit od farmarja in konzumenta.

Profitarje, ki dražijo krompir, je torej prav lahko izslediti, ako ima kdo resno željo, da jih prime. Tako je tudi s drugimi profitarji, ki stoji med konzumentom in farmarjem. Malo dobre volje je treba, odvzeti je treba oči in profitarji ne bodo dolgo časa skri-
vali.

JUGOSLOVANSKO REPUBLIKANSKO ZDRUŽENJE.

Izvrševalni odbor:

August Aučin, Mary Aučin, Juraj Bošnjak, Filip Godina, Frank Kerš, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Juraj Kukovac, Tomo Lacković, Chas. Mistaković, Matt Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Nikola Stakić, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni Odbor:

Ivan Krelić, J. Kvartić, Joško Oven.

Finančni Odbor:

Filip Godina, J. Kukovac, A. J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Tiskovni Odbor:

Etbin Kristan, Frank Kerš, C. Mistaković, Jože Zavertnik.

Glavni urad:

A. J. Terbovec, glavni tajnik; A. H. Skubic, pom. tajnik; Filip Godina, blagajnik.

Centralni Odbor:

F. Alesh, J. A. Ambrožič, L. Benedik, P. Berger, Josipina Birtič, F. Bostić, Anton Bezjak, V. Cankar, F. Černe, Tomislav Čiček, F. Dolinar, Jos. Durn, J. Ermenc, J. Eržen, A. Flander, J. Frank, J. Flere, F. Gorenc, J. J. Judnich, M. Jurkas, J. Kalan, S. Kavčič, J. Koblar, F. Kochevar, A. Kodrieh, J. Koklich, L. Krašna, A. Križmančič, J. Kunstelj, A. Lipič, L. Lotrič, J. Matičič, M. Mentony, I. Molek, T. Motz, J. Oblak, L. Pečenko, J. Petercel, M. Potnik, F. Rataj, J. Rezelj, A. Slabs, J. Seljakar, F. Sepich, A. H. Skubic, L. Sterle, A. Suler, J. Terček, J. Teršelj, L. Truger, M. Verbovec, A. Vidrieh, Chas. Wessel, F. Zaltz, Chas. Zibert, A. Zornik, F. Zvanut.

Glasilo:

Mesečnik: Čas; tednik: Proletarec; dvotednik: Glas Svobode; dnevniki: Prosveta, Enakopravost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridruženo in prijavljeno centralizirano podporno organizacije. Slovenska Narodna Podporna Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovanska Katoliška Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podporna Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 8,000 članov); Slovenska Svobodnodelna Podporna Zveza (nad 5,000 članov); Jugoslovanska Podporna Zveza Sloga (približno 2,000 članov).

Vsa pisma in denarne pošiljave naj se pošiljajo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 3637—3641 W. 28th St., CHICAGO, ILL.

NOVE NALOGE JUGOSLOVANSKEGA REPUBLIKANSKEGA ZDRUŽENJA.

(Tiskovni Odslek J. R. Z.)

Bolj prihajamo bližje svojemu cilju, večje so naše naloge. Z vsako dozdevno zinago, vstanejo novi problemi. Organizacija napreduje dan za dnem in ž njo rastejo njene naloge. Pri tem ko nam je bila dosedaj edina naloga, da prepričamo Jugoslovane v Ameriki in domovini, da je rešitev Jugoslavije edino mogoča v formi federativne republike in jim pokažemo razliko med kraljestvom in republiko — med močnim kralja po volji božji ali pa predsednika po volji naroda, so se rodile po tem uspešnem delu popolnoma nove veliko bolj važne naloge.

Ni ga danes med nami, ki bi se mu še posvečilo dokazati, da je mogoče po kraljem pravično izpeljati Jugoslovane iz današnjih križev in težav, vsi Jugoslovani upirajo svoje oči na bodočo republiko Jugoslavijo, ker v njej nam je zagotovljena naša bodočnost.

Da zagotovljena bo, ako si jo zagotovimo!

Kdor misli, da se s pridobljeno republiko končane naloge J. R. Z. ta se moti.

Na predzadnji seji eksekutive J. R. Z. se je razpravljalo o najpomembnejšem problemu Jugoslavije, — o ekonomski. Med raznimi debatami so se sprožile dobre ideje, tako da je sklenila eksekutiva J. R. Z., da se takoj podvzamejo koraki za rešitev najvažnejših naših vprašanj.

Še li Jugoslavija mogla shajati pod današnjimi ekonomskimi kondicijami? Boš li ti ameriški Jugoslovani šel v domovino in pričel gospodariti na svojem posestvu tako, kakor so gospodarili njegovi oče in njegovi pradedje. Se bodo li profesionalni delavci vrnil v domovino in se podali v delavnice, kakor so se poprej in delali, kakor so, se jim pokaže.

Ni li vas velika moderna Amerika izučila kako kmetovati praktično, kako obdelovati zemljo, da rodi čim največ mogoče? Ni li med ameriškim kmetom in našim nekaj velike razlike; take razlike, ki bi se jo bilo vredno naučiti, jo ponesti seboj v domovino in tam praktično porabiti. Ni li sedaj prišel čas, da se dvignejo Jugoslovani iz svoje primitivnosti ter pričnejo posnemati ostale svetovne kulturne narode.

Da smo na svoji zemlji svoj gospod, morajo biti plačani naši ogromni dolгови. Jugoslavija ima več dolga, kakor je vredno vse njeno narodno imetje in da se pride okom visokim obrestim našega dolga je treba trdega dela. Sleherna roka v Jugoslaviji bo morala producirati kar največ mogoče in to kar najbolje, da spravimo svoje produkte na trg. Pod današnjimi razmerami Jugoslavija ne more producirati dovolj, da zadosti svojim lastnim potrebam, ne šele, da bi pošiljala svoje produkte na svetovni trg.

V Jugoslaviji bo treba gospodarskega preobrata, to je agrikulturnega kakor industrijskega. Kmetovalci v Jugoslaviji se bo moral modernizirati, moral bo rabiti stroje, moral bo posnemati Ameriko. V svoji primitivnosti se muči danes od zore do mraka in strada. V modernem preobratu bi delal in trpel polovico tega in poleg živel v udobnosti. Ameriški kmetovalcu ni potreba, da se notepa s črnim kruhom, kakor se našemu, ker najsihoda farma še tako majhna, vedno toliko pridelja, da živi v udobnosti in poleg tega še hrani denar.

Tukaj je prilika za slehernega ameriškega Jugoslovana, da odpomore svoji domovini v najvažnejšem vprašanju. Na delo torej z svoj lastni dobrobit!

Odprite oči in glejte kaj se godi okoli vas! Učite se, kjer vam je dana prilika ameriškega sistema v agrikulturi in industriji, da vas ne uprežijo v domovini v jarem nazadnjaštva, v katerem se nabujajo, pač pa da boste zmogni poučiti domovino, pa naj si bode v katerikoli stroki.

Glavni urad J. R. Z. je po nalogu eksekutive J. R. Z. povzel akcijo, da se pomore v kolikor mogoče onim, kateri bi se radi teoretično poučili v svoji stroki. Amerika ima veliko takih šol, akoraj vsako večje mesto ima izvrstne strokovne šole (takozvane večerne šole) in vsem je dana prilika le z malimi stroški, da se temeljiteje pouči o svojem delu. Glavni urad je še stopil v zvezo z več takimi šolami, da ako potreba nanese, lahko svetuje rojakom, kako in kaj.

Vsi tisti, ki bi radi vedeli več o tem naj se obrnejo na glavni urad J. R. Z., ki bo z največjim veseljem podal natančnejše podatke. To vprašanje bo ena glavnih nalog III. konvencije J. R. Z. in toplo se priporoča vsem organizacijam, ki pošiljajo delegate, da debutirajo o tem in v slučaju potrebe pojasnijo pišejo na glavni urad.

Ne mislite torej, da je naše delo končano, večje in večje so naše odgovornosti in dolžnosti napram narodu v domovini. Pogum torej in skup v močno falango, da postanemo narod poros samim sebi in našim sosedom v vzgled.

Jugoslovansko Republ. Združenje

Anton J. Terbovec, tajnik.

O DOHODNINSKEM DAVKU IN POVRATILU.

(Iz urada Tiskovnega Odsleka J. R. Z.)

Nebroj pisem smo prejeli od rojakov, da jim pomoremo reklamirati plačani dohodninski davek, kakor je bilo razglašeno po naših glasilih in drugih slovenskih in hrvaških listih. Napravili smo veliko reklamacij, ravno tako se nam poroča od G. Mladinec, upravitelja Jugoslav Bureau, Foreign Language Governmental Information Service v New Yorku, da so tudi oni napravili mnogo teh reklama-

ej. Vsi ste prav gotovo želeli oni razglas v listih, da imajo Slovenci pravico odbiti od svojega dohodka gotove svote in če to ni bilo storjeno, imajo pravico reklamirati plačani davek.

Stvar je bila tako tudi nam poročana in takoj smo ponudili svojo roko, da pomoremo rojakom brezplačno reklamirati preveč plačani davek. Informacije, ki smo jih dobili so prišle iz tako zanesljivih virov, da ni bilo o tem nobenega dvoma, sosebno še, ker nam je tako pisal tudi br. Hlače, upravitelj Jugoslav Information Bureau v New Yorku. Gospod Hlače je bil namreč eden tistih, ki je podvel prve korake, da se v ameriškem dohodninskem zakonu napravljena pomota z ozirom na Slovence popravi. Skupno z Mr. Mladineom sta da do newyorškega kolektorja dohodninskega davka in po dolgem dokazovanju sta dotični urad prepričala, da je v zakonu napravljena pomota, na kar je kolektor odredil in priznal, da so vsi Slovenci, ki prihajajo iz prejšnjih avstrijskih pokrajin upravičeni odbiti gotove kredite od svojih dohodkov.

Razočaranje pa je prišlo, ko je naš urad prejel od rojaka Peterla prošnjo za reklamacijo in z njo pisano pittsburskega kolektorja, v katerem navaja, da na podlagi obstoječega zakona Slovenci iz avstrijskih pokrajin in podaniki stare Avstrije niso upravičeni do odbitkov.

Tozadevno je naš poslovodja takoj šel do g. Smietanka, kolektorja dohodninskega davka za škiaško okrožje, mu predložil vse argumente in tudi odlok newyorškega urada, kar je gospod rad priznal, a dostavil, da odloki okrožij niso merodajni za druga okrožja. Povedal je tudi, kaka napaka je bila napravljena tu v Chicagu, ko niso zahtevali nobenega davka za letošnje leto od ljudi, ki so iskali potne liste, a ko so prišli reveži v New York, jih je newyorški urad prisilil, da so plačali davek tudi od zaslužka letošnjega leta.

S tem ni rečeno, da smo popolnoma obupali in da ne bomo naši rojaki dobili preplačanega davka nazaj, kajti storili smo takoj potrebne korake in tudi pisali na najvišje inštanco, g. Daniel C. Roperja, komišnerja Internal Revenue Service, Treasury Department, Washington, D. C., in mu predložili celo stvar v pretres in razsodbo. Kako bo g. Roper razsodil, je težko prerokovati, vendar upamo, da bo razsodba v naš prilog in da bomo v stanu prihraniti rojakom najmanj par milijonov dolarjev.

Vsi tisti, katerim smo že napravili reklamacije in so bile poslano na pristojna mesta ter dobite mogoče nepovoljne odgovore, ne zavrzite dotičnih listin, temveč jih prihranite, da jih uporabimo, ko dobimo razsodbo od g. Roperja.

Naš edini namen je pomagati rojakom in jih varovati pred zgubo, kajti J. R. Z. je ljudska organizacija, katero podpira ljudstvo in katere namen je braniti in varovati pravice Jugoslovancev. Prosimo torej potrpljenja, da se stvar reši, na kar bomo odlok Treasury Departmenta takoj objavili in tudi nadaljna navodila.

Pismo, katerega smo pisali komišnerju Roperju v Washington se glasi v slovenskem prevodu:

Hon. Daniel C. Roper,
U. S. Commissioner Internal Revenue,
Washington, D. C.

Cenjeni gospod:—

V slovenskem in hrvaškem časopisu smo opazili opomin od strani Foreign Language Governmental Information Service, Jugoslav Bureau, New York City, da so podaniki provinc Istre, Kranjske, Koroske, Štajerske in Goriške z Gradiško opravičeni do kreditov pri odbitkih za dohodninski davek, kakor je omenjeno v odstavku 216 točka "el" dohodninskega davka iz leta 1918 in radi tega se pozivlja vse Slovence iz teh provinc, da napravijo reklamacije za preveč in po pomoti plačani dohodninski davek.

Ljudje pišejo tudi na naš urad in nas prosijo, da jim pomoremo reklamirati ta dohodninski davek.

Tozadevno smo se obrnili na našega poslovodjo, g. Hlače od Jugoslav Information Bureau v New Yorku in ga opozorili na odstavek 307 imenovanega zakona, v katerem je izrazovito omenjeno, da so samo podaniki prejšnje Avstrije, ki pridejo iz Dalmacije, Istre in Koroske upravičeni do kreditov, omenjenih v odstavku 216, naker je on skupno z gosp. Mladineom, poslovodjem prej imenovanega Jugoslav Bureau obiskal kolektorja za dohodninski davek v newyorškem okrožju, s katerim so celo zadevo preraščali in končno prišli do zaključka, da gre tu samo za izpustitev v besedilu člena 307, ki bi moral vsebovati poleg Istre in Koroske tudi Kranjsko, Štajersko in Goriško z Gradiško, kajti davčni zakoni v Avstriji so spadali v kompetenco državnega zbora. To je bilo tam dokazano z dokumenti, G. Hlače nas obvešča, da je bil tedaj izdelan tudi nekakšni afidavit in da je newyorško okrožje za dohodninski davek končno pristalo na to, da imajo sedaj vsi Slovenci iste pravice do kreditov izraženih v členu 216, kakor na primer tujeji (nedržavljanji, ki pridejo iz Dalmacije, Istre ali Koroske).

Na podlagi teh informacij in zanašajoč se na izjavo gg. Hlače in Mladineo izdali smo tudi mi okle v vseh naših glasilih in prejeli smo že nebroj pism za pomoč pri izdelovanju prošenj za reklamacijo. Napravili smo teh prošenj veliko in nekateri deponenti so že prejeli odgovore, ki so precej podobni onemu iz urada kolektorja 23. okrožja v Pennsylvaniji.

Občno mnenje je bilo, da se bodo vsa okrožja ravnala po sklepu newyorškega okrožja, kakor je to navada pri sodiščih, toda pri čikaškem uradu smo se informirali, da sklep in razsodba newyorškega okrožja ni merodajna za ostale distrikte in svetovali so nam, da se tozadevno obrnemo naravnost na Vas, ki boste potem izdali instrukcije merodajna za vsa okrožja.

Mi uverjavamo, da se je do razpada avstro-ograrske monarhije vzel za podlago tamošnji zakon, ki je veljal za vse province, tako za Kranjsko, Štajersko, Goriško in Gradiško, kakor za Dalmacijo, Istro in Korosko, češ da so samo tujeji iz teh dežel upravičeni do odbitka gotovih kreditov. Davčni zakoni za vse avstrijske province so spadali v kompetenco dunajkega državnega zbora in če so torej v členu 307 navedene province Dalmacija, Istria in Koroska, morale bi biti navedene tudi province Kranjska, Štajerska in Goriška z Gradiško, kajti tudi v teh provincah se daje podoben kredit ameriškim državljanom, ki niso stanovniki teh dežel. Vse te province sedaj spadajo v Jugoslavijo izvenzemljaki italijanskih čet okupiranih krajev.

Prepričani smo, da boste tudi Vi sprevideli, da gre tu edino za izpustitev teh dežel iz člena 307 in za pravilno interpretacijo dohodninskega zakona iz leta 1918, katerega namen je dati pravilni kredit vsem tujcem (nonresident alien individuals) v smislu člena 216, in ki so državljanji onih dežel, ki tudi nakladajo podobne davke in dovoljujejo podobne kredite ameriškim državljanom, ki ne stanujejo v dotičnih deželah.

Da se prepreči krivica in nepravilno terjanje dohodninskega davka od ljudi, ki prihajajo iz Kranjske, Štajerske in Goriške in da dobe ljudje svoj denar nazaj, katerega so plačali po nepotrebnem, upamo, da boste pravilno razsodili in z Vašo interpretacijo vsteli v člen 307 tudi gori omenjene province.

Z odličnim spoštovanjem

JUGOSLOVANSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE:

A. J. Terbovec, tajnik.

Mi vsaj upamo, da bomo dobili dovoljen odgovor in še ne bo to pismo dovolj, bo eksekutiva storila nadaljne korake in če treba poslala tudi kompetentne ljudi v Washington z namenom, da se stvar dovoljno in dobro reši za naše rojake. Take stvari vzamejo precej dela, časa in stroškov, toda vsega tega se ne vstrašimo, ako vemo, da bo stvar v prid našega naroda. Zato prosimo malo potrpljenja. O poteku cele stvari bomo od časa do časa poročali.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Ptujske novice. — Tukajšnji pekovski mojstri so morali znižati ceno malemu pecivu. Zato pa si pomagajo na drug način. Prodajajo namreč hlebček kruha (0,26 kg) za dve kroni. Če računamo ga se od 110 kg moke dobi 101 hlebček, ki tehtajo pečen 1,70 kg. potem si lahko vsak preračuna lepe dobičke. — Najlepše pri vsem pa je, da so pri tem slovenski in nemški pekovski mojstri v tako bratski slogi.

Draginja v Nemški Avstriji. V Gradcu se prodaja govedina srednja 7 K 60 vin., zadnja 8 K. Amerikanska šunka 36 K. avin. 40 K. glava 8 K. teletina 33—35 K. ovčje meso 26 do 28 kron.

O ameriški akciji za žolske otroke. — Piše se nam: Kot oče šoloobveznega otroka sem se hotel prepričati, kar mislim, da smem, kakšen je tisti zajutrek, ki ga dobe otroci. Glej ga spaka, učiteljica, nadzornica delitve, pa se je tako razkoračila, ko je otrok hotel stvar prinesiti domov, da mu je vzela listek za zajutrek. Češ, tega se ne sme. Mislimo, da Amerikanci tega niso stali za pogoj, ko so poslali živila. Sicer pa bi bilo itak bolj umestno, da bi se živila oddala starišem, ker je itak znano, če skozi več rok gre, da tem manj od stvari ostane. — Da je zadeva resnična, dam svoje ime na razpolago. (Op. uredn. Izvedeli smo tudi še za enak slučaj v šoli v Mostah, da se je otrokom odvzelo karte za zajutrek, pa se jim jih je čez nekaj dni dalo nazaj.)

Toča v Samoboru. — 13. julija je toča popolnoma uničila vse poljske pridelke v Samoboru in bližnji okolici. Posebno veliko škodo je napravila v vinogradih. Škoda na poljskih pridelkih je ogromna.

Avstrijska republika plača delodajalce v radiju. — Angloska vlada je poslala Avstrijski republiki noto, da naj ista plača delodajalce v radiju. Kajti v Joashimatu je edini rudnik radija na evropskem kontinentu. Sicer se nahaja na Angloskem se en rudnik radija in sicer v Cornuallisu, kjer so dosedaj dobivali radij iz neke druge kovine. Rudnik Joashimatal je državna last in prejšnja avstrijska država je vložila precej kapitala v ta rudnik.

Amerika gradi železnice. — Ameriški inženirji in tehničari so po nalogi belgrajske vlade že izdelali načrte za nove železnice v Jugoslaviji. Ameriški bankirji bodo tudi financirali vas ta podjetja ter dali potrebni denar za nakup potrebnega železniškega materiala v ameriških tovarnah.

Organiziral se je tudi drugi konsorcijski ameriških bankirjev, kateri je prevzel vsa broderska društva, hrvaška in srbska.

Inozemstvo.

Prava drama na italijanskem odru.

Rim. — Operni pevec Giuseppe Muralta je v ponedeljek zvečer povzročil veliko paniko v gledališču, ko je med duetom v operi "Il Traviata" pograbil tenorista na odru in ga vrgel med godbenike pod odrom. Pevec je telefoniral trombonistu, ki se je onesvestil. Muralta je namreč spoznal v tenoristu svojega ljubzenskega tekmeča in v nagli jezi ni mogel počakati konca opere, temveč je odigral maščevalni prizor kar na odprtem odru med opero.

Avstrija dobi nekatere olajšave v pogojih.

Pariz. — Vrhovni svet mirovne konference se je v ponedeljek posvetoval o nekaterih spremembah v pogodbi z republiko Avstrijo. Poroka se, da se bo vrhovni svet oziral na ugovor avstrijske delegacije in dovolil spremembe. Avstrija se bo smatrala kot suverena država kljub temu, da ima novo vlado in vladno obliko. Odkodnino bo morala sama trpeti, ampak predvojni dolg in stroški vojne bodo razdeljeni med nove države, ki so nastale iz Avstro-Ogrske; dolгови in stroški bodo razdeljeni na temelju dohodkov v dotičnih deželah pred vojno.

Več vojaštva na Irsko.

London. — Angleška vlada je sklenila poslati nadaljnjih 15.000 vojakov na severno Irsko.

Civilni boji v zapadni Ogrski.

Budapešta. — Izgredi in krva- vi poulični boji med ogrskimi četami in civilisti so izbruhnili v mnogih mestih zapadne Ogrske. Prebivalstvo zapadne Ogrske je mešano nemške in madžarske narodnosti. Pod pogoji mirovne konference je bil obljubljen plebiscit prebivalstvu, da samo odloči, da li hoče spadati k Ogrski ali Avstriji, toda madžarskim šovinistom je po zadnjem prevratu v Budapešti narasel greben in hoče obdržati dotično ozemlje zase.

Avstrija se pa pripravlja za vojaško okupacijo zapadne Ogrske. Na meji se zbirajo vojaške čete in oklopni vozovi.

Voditelji stavke v Winnipegu so pet v zaporu.

Winnipeg, Kanada. — Skoraj vsi voditelji generalne stavke v Winnipegu, ki so bili aretirani med stavko z namenom, da delavci izgube bitko, a pozneje so bili izpuščeni proti poročstvu, so bili zadnji zopet vrženi v zapor na povelje sodnika, češ da je njihova svoboda nevarna, ker agitirajo okrog po deželi. Delavski krogi v Kanadi, ki imajo v svojih vrstah veliko številno oddeljenih vojakov, so zelo razburjeni radi tega ukrepa. Agitacija stavkovnih voditeljev ni bila drugo kot apel na ljudstvo, da naj v njihovem imenu zahteva porotno obravnavo za vse obtožence, da ne bodo obsojeni brez porote, kakor da bi bila Kanada v vojnem stanju.

Besekucije socialistov in organiziranega delavstva sploh v Kanadi presegata zadnje čase že vse meje.

Število porok in porodov v Nemčiji je padlo.

Monakovo, Bavarska. — Tukajšnji medijski "Journal" piše, da je število porok v Nemčiji padlo za 800.000, število porodov pa za štiri milijone odkar je končana vojna. Glavni vzrok je velika izguba moških v vojni, poleg tega se je pa pojavila ženska organizacija, ki razširja nauk, kako kontrolirati porode, da ne bodo Nemke več rodile sinov za bodočo vojno.

Pšenčni pridelček v Italiji je slab.

Rim. — Letošnji pridelček pšenice v Italiji bo znašal okrog štiri milijone ton. To je vliko manj, kot se je navadno pridelalo vsako leto. Italija bo morala valed tega importirati 10 milijonov ton pšenice.

VABILO NA VESELICO

katero priredi

BRALNO DRUŠTVO "MLADI VRH"

dne 13. septembra, 1919

v dvorani dr. Bratstvo št. 6, S. N. P. J. v Morgan, Pa.

Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Igrala bode izvrstna godba in tudi se bode vsem raznovrstna zabava. Čisti preostanek je namenjen polovici v društveno blagajno in polovica pa v podporo naprednega lista "Proletarec".

Uljudno vabimo vse slavno občinstvo domače in vse bližnje okolice, da nas mnogostevilno posetijo na ti prireditvi in tako pomagajo do boljšega uspeha za napredno stvar.

Vstopnina za moške je 75c. Ženske v spremstvu moškega so proste vstopnine, posamezne pa plačajo po 25c.

Na svidenje pri zabavi klíše

ODBORI

Pošiljamo denar v staro domovino

Sedaj po sledečih cenah:

100 kron za... \$ 3.20 10.000 kron za... \$294.00
1000 kron za... \$29.75 100 lir za... \$ 12.00

Cene pogosto menjaajo.

Pri večjih svotah pošiljamo lahko nekoliko ceneje. Pošiljamo potom banke, ki je ena najzanesljivejših in ima svoje podružnice po vsem svetu. Denar nam pošljite po poštmem ali ekspresnem Money Order. Takoj po prejemu denarja vam pošljemo potrdilo in ako se naslovljena ne najde, se vam denar povrne. Predno zaupate vaš denar nuznanim čifutskim korporacijam, obrnite se na rojake, ki so vam poznanji že leta in leta. — Znanstnik na vzhod je Josi Ambrosio, Box 351, Canonsburg, Pa., za zapad in orednji zapad pa John Verderbar v Chicagu. Tajniki: A. J. Terbovec. Naslov:

AMERICAN JUGOSLAV AGENCY,

2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Prodajam vožnje listke za potovanje v staro domovino, ter pakijam denar v stari kraj. Jaz pošiljam denar v stari kraj že nad 25 let in do sedaj ni še nikoli noben rojak zgubil niti enega centa skozi moje pošiljanje in tudi jamčim, da sedaj ne bo.

100 kron za... \$ 4.50
200 kron za... 9.00
300 kron za... 13.50
400 kron za... 18.00
500 kron za... 22.50
1000 kron za... 44.00
2000 kron za... 88.00

Rojaki, pazite, komu date v roke vaš teško prislužen denar!

JOSEPH SCHARANOW CO.

314 Manhattan Bldg., Duluth, Minn.

"RANGE HARDWARE CO." v EVELETH, MINN.

Se uljudno priporoča vsem Slovincem oziroma Jugoslovancem v železnem okrožju, našo veliko železno trgovino, bogata zaloga najmodernejših polji, vseh hišnih in poljedelskih potrebščin. Predno kupite kje drugje pridite in se prepričajte pri nas. Vozimo blago na dom, govorimo slovenski. Točna postrežba vsem. — Range Hardware Co. (Prodajalna železnine). Eveleth, Minn.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo v najrazličnejših okoliščinah. A to tudi radi pravega vzroka, kar zanesljivo izločevala vsakič popolno znehanje in izločanje od strani številnih odjemalcev. Male porcije, kar je sodajna potreba, da se ohrani manjša vsotna telesa. Smatli smo se dolge soper draginje na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še sedajni steber in morali smo čisto nekoliko porjaviti. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko vol plačevati za potrebščine, in tudi lekarje stane stvar vol, ni bilo mogoče draginje v osem priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov pivrala občutno vseh kar vol plačajo za njo.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ina tako znehanje in vuph med svotom, kar stič, ki bo zgubi svoje stališče. Imad vseh boleznih je dovolj čisto odločitev povzročeni in spetih v ledod. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti ledod in odstrani in notranjilno drebje vse nabrane nepotrebne in strupene stvari, ki se nabehle bing stotvornih stvari nevtrajnih pravilno delovanje drebje. Trinerjevi leki so prosti vsakoršne nepotrebne mehanizme in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke korozivne ter krasne šarole rudoše vino. V odvisi nabasnosti, neprebavnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v ledodnih neprilikih, ki rado nadlegujejo ženske ob spremembi šitja ali ruderje in druge delavce, ki delajo in vlihavajo gila, se rabito za lek, boots našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite jo v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

predno vsolej v krasno beločina, nito pa je stični v šitnjah preina, ali revmatizmu, sveralgijo, lumbago, otupelosti glavinj in drugih, najhujših in gubere pamet. Jako je dobro tudi v zadržani obgini in stičnih štđ, tudi na drgnjenju šivov in na manjše po kupanju neg. Dobite jo v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijatno zdravilo za navadne rube notraj. Posebno za ispiranje grin in not; istotako za čiščenje raa, lupljenj in drugih kožnih stvarev. Dobt se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADJE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RABSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1915.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

IZ GLAVNEGA URADA.

POZIV.

V "Proletarcu" šte. 622 dne 14. 4. m. na 12. strani je bilo objavljeno sledeče:

Yukon, Pa. — Kakor je razvidno iz zapisnika polletne seje glavnega odbora SDPZ, ki se je vršila dne 14. in 15. julija t. l., so zastopniki naše organizacije na konferenci združenih odborov v Clevelandu priporočali pridružitve SDPZ k največji slovenski podporni organizaciji, SNPJ. Naše društvo šte. 34, SDPZ je vzelo na svoji redni seji dne 3. avgusta to sugestijo v pretes in po kratki diskusiji je bilo sklenjeno protestirati proti vsakim naklonom pridružitve SDPZ k SNPJ. Proti pridružitvi smo radi tega, ker smatramo SNPJ za najbolj draftarsko (1) (tj. da mislite "graftarsko") ker se je že primerilo, da so imeli dinosti in tepeže radi s ali ko se "poharvanega pleha". Zato je za našo organizacijo boljše, da se od take pridružitve "proč držijo", na članstvo SDPZ pa apeliramo da izrazi svoje mnenje o združitvi. Lahko vidite, da se delimo: tajne pogodbe, kakor med "John Bullom in Italijo" za razdelitev slovenske in hrvatske zemlje. Bratje in sestre, ne pustimo, da bi se nas prodajalo s tako združljivjo. Za sedaj naj to zaostane. Kar smo napisali, je resnica.

Frank Omojee, pred; Anton Lavrič, taj.; Anton Golobčič, blagajnik.

Glavni odbor SNPJ smatra tako priobčitev za neopravičen napad in ohranjanje Slovenske narodne podpirne jednote. In ker je glavni odbor SNPJ poklical, da brani čast in dobro ime jednote vsaki čas in v vsakem slučaju, zato poziva tem potom družstvo, ki je dalo priobčiti goropisovani protest, da isto dokazuje, da je SNPJ v resnici "graftarska" jednota, in če ne more tega dokazati, da društvo to v istem "Proletarcu" v tem trideset (30) dni po objavi tega poziva opozorila. V slučaju da društvo to obdolžitev ne dokáže in je ne prekliče v času kot zahtevano, bo

glavni odbor SNPJ pristojen vsaki kazensko postopanje.

Člani SNPJ, ki so podpisali ali na kakršenkoli način pripomogli, da je bil priobčen ta neosnovan in škodljiv napad, opozarjamo, da napad SNPJ to strogo zabranjuje in da bo glavni odbor pristojen proti njim ravnati po členu 2, stran 115-116, ako ne bo dokazano grafitstvo, oziroma ako se gotimenovali protest ne prekliče.

Glavni odbor je uverjen, da je v splošno korist slovenskega naroda, če se ne priobčuje napadov in ohranjanje na druge podpirne organizacije, posebno sedaj, ko je treba ustvarjati harmonijo in delati z vsaki sredstvi za združitve, zato želi in poziva, da se tudi glasila drugih podpornih organizacij drže take stiske kot "Prosveta" v tem oziru.

Za glavni odbor Slovenske narodne podpirne jednote:

Vincent Cinkar, predsednik.

Zdravniški nasveti.

Pf. vrhovni zdravnik P. J. Kern.

Zdravništvo bodočnosti.

"Vse teče", pravi star grški pregovor. Vse se izpreminja, če ne v resnici, pa vsaj na videz. Izpreminjajo se naše želje in naše misli. Pred par leti so se ženske dopadli "Merry Widow" klobuki s širokimi okraji, sedaj so v modi ozki klobuki; lansko leto smo morda bili za "kraljevičje", letos se hvalčujemo za federativno republiko; čez par let se bom morda znašel v gnezdu boljševikov. Izpreminjajo se naši nazori o medicini. V srednjem veku so ljudje verjeli v začaranje, copernice, v mumijo in božja pota; pred sto leti so verjeli v puščanje krvi sedaj pa verjamejo v Christian Science, X-zarke in v aspirin. Čez nekaj let bo prišlo v modo kako novo zdravilo ali nov način zdravljenja.

Kaj je pri vsem stalnega?

Stalno je samo to, kar je realno. Stalno je to, kar lahko dokazemo, da je resnično. Veliko ljudi bi ne verjelo, če jim črno na belem ali pa pred njihovimi očmi dokazamo, da je gotova stvar ali gotov

učinek resničen, toda večina ljudi verjame.

V medicini je veliko stvari popolnoma jasnih, veliko je še negotovih, navedkomaj. Jasno nam je, na primer, da mora človek enkrat umreti, pa naj rabi to ali ona zdravila. Ni je živja na svetu, ki bi dala človeku večno življenje na zemlji. Vemo pa tudi, da lahko veliko življenj podaljšamo. Ako si prečitate veliko krvno žilo, hoče v kratkem umri, ako je sami ali kje drugi ne zaveže ali stigne, da vam ne odteče kri. Tukaj vemo, da bi molitev ali začaranje ne pomagalo.

Zdravništvo je preživelo razne dobe. Stari Grki in Rimljani so imeli že jako dolge pojme o naravnih pojavih in istotako o zdravništvu. Barbari so uničili rimsko in grško kulturo in z njo vred tudi njih medicino. Pozneje so medicinsko vedo zopet oživeli Arabci (Avicena) in Judje na Španskem v 11. stoletju, ko so začeli prevajati stare grške in rimske zdravniške knjige. Po izgnanju Mayrov in Judov iz Španije v 15. stoletju je tudi njih veča izgubila, izvzemši kar je je ostalo v prestavih na latinščino za časa renesance. Medtem pa 17. stoletja deželah v srednjem veku pa je bila večinoma veliko sleparstvo. Slovenci je sicer na starih rimskih zdravniških klasikah, kakor so bili Celsus, Galen in Caelius, izboljšala ni nič in gotovo nazore celo celo pokvarila. Temelj srednjeveške medicine je bilo praznoverje.

V 16. stoletju, torej pred tristo leti, je začela zdravniška vedo zopet napredovati, da je bila vsaj na tistem stališču, kakor ob Kristosovem rojstvu. Znano je odkritjem starih grških in latinskih pisateljev in s tiskanjem knjig, se je začelo razvijati tudi zdravilstvo. In od tedaj naprej je bil napredek stalen in vedno hitrejši. Začeli so preiskavati sestav človeškega telesa in se učiti anatomije; odkrili so način delovanja srea in krvnega obtoka (Harvey), začeli so študirati živčevje (mozgane in živce), pregledavali se obolele dele telesa s pomočjo dno-nogleda ter raznih modernih pozikisov razvijali vzroke bole-

ni, ki so jim bili dotedaj popolnoma neznani.

Moderno in znanstveno dobo v medicini pa moremo smatrati šele po Napoleonu, to je zadnje stoletje. Pred dobrimi tridesetimi leti so se našli prvi bakteriji in bacili, ki povzročajo nalezljive bolezni.

Kot teoretičen in dogmatičen predmet je medicina sedaj na visokem stališču kot prava veda, toda pri zdravljenju bolezni smo še daleč od cilja. Za veliko večino bolezni vemo sedaj, zakaj in kako nastanejo in kaj povzročajo v človeškem telesu ter jih lahko doznamo (diagnoziramo), toda pri iskanju zdravil in lekov smo pogostokrat brez moči. Za vzgled lahko vzamemo jetiko. Vemo, da jo povzroči bacil jetike, katerega lahko izoliramo iz bolnikovega pljunka, in v velikih slučajih lahko dokažemo precej zgodaj, če bolnik trpi na jetiki. Ko se lotimo zdravljenja, smo v veliki zallegi, kaj narediti. Počitek, svež zrak, točna hrana in — morda sprememba zraka; to so naša zdravila. Vse to pomagajo, v veliki večini slučajev pa ne. Še vedno pogreškamo specifičnega zdravila za jetiko, ki nam je še poznano. Bolniki gredo od zdravnika do zdravnika, iskajoč leka, ki bi jim zagotovilo zdravje bolj kot sum zrak, počitek in hrana, toda nič jim pomaga. Veliko življenj je uničenih prezgodaj. Raziskovanje o jetiki se vrše že leta in leta, zato je veliko apanja, da čemo v bližnji bodočnosti imeti zdravilo za jetiko, karo jih imamo za sifilis, davico, akuten revmatizem in mnoge druge bolezni.

Moderni zdravniki rabimo vsako leto manj zdravil. Dokazano je, da je 75 odstotkov zdravil in lekov, ki se dobijo po lekarnah brez vsake vrednosti. Imamo samo okoli petdeset lekov, ki gotovo pomagajo za razne bolezni in njih znake. Če zdravnik pozna sestav teh zdravil in njih uporabo ter jih daje v dovolj velikih dozah, lahko znjimi zdravi skoro vse bolezni, ako poleg tega uporablja operacije, kjer so potrebne.

Za inših deset let smo začeli rabiti vakcine in serume ter ekstrakcije raznih organov (organo-terapevtika) za akutne bolezni in

za bolezni, ki nastanejo valed ne-normalnih izločkov raznih žlez v človeškem telesu.

Zdravništvo v bodočnosti bo rabilo vedno manj zdravil, ki so bila v rabi dosedaj, vakcine in organske izvlečke bodo igrali veliko vlogo poleg novih iznajdb, kakor so radij (zoper rak) in elektrika, ki pa dosedaj še ni pokazala toliko uspeha pri zdravljenju bolezni, kakor smo pričakovali.

Moderna znanost zahteva previdnosti in natančnosti pri načrtih in pri izdelkih, zato bo zdravništvo vedno bolj natančno in bo rabila zdravila, ki so znanstveno preiskana, da pomagajo. V tem oziru smo zdravniki že sedaj daleč pred splošnim naziranjem ljudstva, ki vidi še sedaj v saki ateklenici patentiranih in advertiziranih zdravil čudežni "eliksir življenja", ki jih bo rešil vseh muk in nadlog. Ako bi ljudstvo ne bilo tako silno požrešno na medicino, bi zdravniki s pametnimi nasveti in s pomočjo prepričenja (profilakse) nalezljivih bolezni veliko bolj pametno zdravili ljudi. Veliko smo pododavali iz prejšnjih dob in praznoverje tudi med nami še ni izumrlo.

Mislite o zdravju!

Nekje sem čital, da bi morali ljudje misliti o zdravju in govoriti o zdravju ob vsaki priliki, ker bi bilo potem zdravje — nalezljivo. Zapazili ste vsi, če se eni osebi začne zdehati, da bodo zdehali mnogi drugi navzoči. Zdelanje je nalezljivo. Govorite o zdravju — in bo nalezljivo za vaše sosesle. Če od nekaj ljudje vse preveč govorijo o boleznih; sosedam je to glavni predmet za pogovor; po časopisih in knjigah so bolezni na dnevnem redu. Ni čulno, da je toliko ljudi na videz bolnih. S pogovori o bolnikih in boleznih lahko vzgojite vse polno nedolžnih "simulantov", ki so vam pozneje v nadlego, da morate poslušati njih zdihovalje. Neozdravljivo bolni ljudje manj tarnajo in zdihovalje kakor marsikatera uverovna in vseh boleznih namišljena žena ali nevrastenčen mož. Ko fiko fantov je bralo Collinsovo knjižico o spolnih boleznih, ki so začeli misliti, da imajo krvno bolezen, četudi so komaj vedeli, kaj je ženska.

Dalje na 7. str., 1. kol.)

Ze stari grški filozof je rekel, da so ljudje bolj pripravljeni se pogubiti o boleznih kakor o zdravju. Mislite o zdravju, ne o boleznih. Bolnik, ki vedno premišljuje o svojih težavah, sam zavlačuje zdravljenje. Dobro razpoloženje in dobra volja je dobro zdravilo za vse bolezni. Ako ni živčevje v redu, se rane ne celijo tako hitro in druge bolezni trajajo dalje časa. Zato vam velikokrat pomagam voda, ki ste jo kupili v lekarni kot patentirano zdravilo, ker ste imeli vero in upanje, da boste zdravi. Pomagalo vam je upanje in vera v zdravje!

Če trpite na tej ali oni bolezni, ne izgubite poguma; ne premislujte o svojih nadlogah 24 ur na dan, mislite vsaj 12 ur o zdravju in glejte na svet skozi rožnata očala.

Spremembe

IZ GLAVNEGA URADA. SPREMEMBE

pri krajevnih društvih meseca julija 1919.

Slavija, šte. 1. Črtani: John Pogacar, c. 12142, Cecilija Oremos, c. 13720.

Triglavl, šte. 2. Črtani: Fr. Urbanc, c. 19564.

Adrija, šte. 2. Črtani: Anton Fink, c. 20405, Janko Gunji, c. 28042, Mike Tomec, c. 21551. Novo pristopil: Mihael Jadrnik, c. 32257.

Naprej, šte. 6. Črtani: Joseph Kopic, c. 17688, Ant. Petek, c. 26048, Martin Koa, c. 26026, Ant. Zakrajsek, c. 18858, John Geromil, c. 23623, John Sivarc, c. 17102, Moia Tekavc, c. 11104. Umri: Martin Gorisek, c. 19932. Novo pristopil: Florjan Gole, c. 32258.

Bratstvo, šte. 6. Črtani: John Filipič, c. 2805, John Lilevski, c. 29830. Novo pristopila: Christina Dermota, c. 32269.

Dolavec, šte. 8. Črtani: John Savojec, c. 694, John Rezek, c. 28590.

Trdnjava, šte. 10. Črtani: Tony Taucar, c. 16358, Daniel Krapan, c. 21109, Valentin Gaser, c. 25008.

Edinost, šte. 12. Črtani: John Kuzman, c. 25033.

Edinost, šte. 13. Črtani: Paul Bobich, c. 24640, Samo Paulič, c. 23934. Novo pristopila: Antonija Kociančič, c. 32260.

Sloga, šte. 16. Črtani: Fr. Janzech, c. 23960, John Droic, c. 29266, Frank Coff, c. 27366, John Zalar, c. 20807. Novo pristopil: Mike Krevl, c. 32262.

Bled, šte. 17. Črtani: Mija Dolevec, c. 26834. Novo pristopil: Anton Krizanar, c. 32263.

Orel, šte. 20. Črtani: Charles Tauer, c. 5270.

Sokol, šte. 20. Črtani: Ganche Kristoff, c. 29839.

Orel, šte. 19. Črtani: Charles Tausch, c. 218846, Andro Cignar, c. 14347.

Dalje na 7. str., 1. kol.)

“Ena zastava, ena dežela, en namen”

Vse-Ameriška Razstava

KOLIZEJ, od 30. avgusta do 14. septembra, 1919.

(Razstava traja šestnajst dni.)

NAMEN: Ta razstava je prirejena v svrhu večjega in boljsega spoznavanja med tujerodci in v Ameriki rojenimi državljani.

Največja, najzanimivejša in najčudovitejša razstava, katera je bila le kedaj prirejena.

(40) Stirideset narodnih skupin, katere predstavljajo 65% človeškega prebivalstva, bode zastopanih na tej razstavi, kot tudi prirejena pod nadzorstvom ameriške vlade, države Illinois, mesta Chicago, Vse-ameriške lige, verskih, patriotičnih in drugih organizacij in 100 senatorjev in kongresmanov.

Šestnajst dnevna razstava po zastopnikih vseh narodnih skupin.

Oglejte si;

Krasen panoramičen razgled Združenih držav, različne vrste del ameriške arhitekture, trdnjavo Fort Dearborn, hiše Betty Ross, romantično sodišče v starem Kentuckyju, veličasten vrt v Kaliforniji, častno sodišče, silvolok zmage, in veliko, krasno poroko v sodniški hiši.

Velikanski, čudoviti svetovni scenery, ki stane nad en milijon dolarjev.

Gala-razstava tujerodcev in njih otrok, potem velškansko zmagovalje.

Važno! Društva, skupine in posamezniki si lahko preakrpe vstopnice **Važno!** v predprodaji za polovično ceno 25 centov.

Vstopnice pri Kolizeju na dan razstave po 50 centov.

Sedaj se dobe vstopnice v predprodaji v glavnem stanu eksekutive, 610 First National Bank Building.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

Danica, stev. 22. Črtani: Matt Stanfel, c. 23951, John Komarov, c. 31502, Bartol Mihelc, c. 15287, Edinost, stev. 23. Črtani: Matt Zolnik, c. 12117.

Amarnica, stev. 24. Črtani: Fr. Ocep, c. 18929, John Mohar, c. 13352, Aloisia Mohar, c. 12851.

Bratje Svobode, stev. 26. Črtani: Nik Sutar, c. 30094, Sam Toly, c. 26569, Mary Holy, c. 27473.

Celja, stev. 27. Črtani: Stefan Juvan, c. 12809.

Novi Dom, stev. 28. Črtani: Luka Samarica, c. 21264, Lela Butala, c. 30519, John Gerzatic, c. 28999, Jno Domitrovic, c. 28706.

Domovina, stev. 29. Črtani: Jacob Streil, c. 30635, Peter Mavric, c. 16875.

Slovenski Dom, stev. 31. Novo pristopili: Matt Laurie, c. 32264.

Sava, stev. 32. Črtani: Louis Kalister, c. 23341.

Nas Dom, stev. 33. Črtani: N. Juras, c. 7867, J. Grgar, c. 13348, A. Herrat, c. 13929, G. Trut, c. 15746, B. Trut, c. 18007, S. Dvorsek, c. 25865, A. Dvorsek, c. 25864, S. Picanec, c. 29845, J. Krvoje, c. 29003.

France Prešeren, stev. 34. Črtani: Joseph Crtali, c. 13631.

Narodni Vitez, stev. 39. Črtani: John Stehla, c. 17186, John Zerjav, c. 28075.

Aurora, stev. 43. Črtani: Ivan Burger, c. 22276.

Gorenjec, stev. 46. Črtani: Joseph Jagodic, c. 8899.

Illinois, stev. 47. Črtani: Joseph L. Bucher, c. 26080. Novo pristopila: Stephana Patton, c. 32265.

Triglav, stev. 48. Črtani: Ant. Modric, c. 26794, Ivana Troha, c. 13100, Joseph Troha, c. 3264, Julija Kosman, c. 14714.

Ljubljana, stev. 49. Črtani: Anton Fencic, c. 19312, Simon Goricanec, c. 70105. Umri: Anton Strah, c. 6875.

Skala, stev. 50. Novo pristopili: Frank Kanizar, c. 32265.

Zvezda, stev. 52. Novo pristopili: Rudolph Demahar, c. 32267.

V. Boj, stev. 53. Črtani: Andrej Pelan, c. 22192, Vera Kosa, c. 28432, John Princič, c. 15058, Jos. Judej, c. 32262. Novo pristopili: Daniel Murn, c. 32265.

Jutrana Zora, stev. 54. Novo pristopili: Slavo Mohan, c. 32269, Matt Komatz, c. 32270.

Litja, stev. 58. Črtani: Frank Ocep, c. 20063.

Zvezdost, stev. 59. Novo pristopili: Joseph Blut, c. 32271.

Simon Gregorčič, stev. 60. Črtani: Anton Strazišar, c. 14358, Mary Strazišar, c. 17207.

Bratska Sloga, stev. 62. Črtani: Mile Malikovic, c. 32230, Joseph Schwaiger, c. 24494.

Slovenska Zastava, stev. 64. Črtani: Karl Resnik, c. 15341. Novo pristopili: Michael Malesky, c. 32272.

Slovenec, stev. 68. Novo pristopili: Frank Zavri, c. 32273.

Groz, stev. 74. Novo pristopili: Lewis Raven, c. 32274, Anna Rupnik, c. 32275.

Bratstvo, stev. 77. Črtani: Frances Bozic, c. 28754.

Delavska Zveza, stev. 78. Novo pristopili: Joseph Horvat, c. 32276.

Triglav, stev. 82. Črtani: Mike Hreš, c. 24500. Novo pristopili: Fred Jager, c. 32277.

Slovenski Delavec, stev. 85. Črtani: Frank Vojnec, c. 15649. Novo pristopili: Karl Khez, c. 32278.

Slovenski Dom, stev. 86. Črtani: Joseph Kern, c. 6766, Jacob Udir, c. 20051.

Pedemlasec, stev. 87. Črtani: Joseph Bonavec, c. 31825.

Črna Naroda, stev. 89. Črtani: Anton Zaitnik, c. 26883. Novo pristopila: Jany Boron, c. 32279.

Johnson City, stev. 91. Novo pristopili: Joseph Thomas, c. 32280.

Rozna Dolina, stev. 92. Črtani: Aleš Andraš, c. 29867. Novo pristopili: Matt Suberlak, c. 32282.

Zarja Svobode, stev. 93. Črtani: Simon Kozak, c. 31732, Joseph Martin, c. 32244.

Sokol, stev. 98. Črtani: John Krulj, c. 6408, Mary Kralj, c. 17259. Novo pristopili: John Uranich, c. 32281.

Trdnjava, stev. 101. Črtani: John Rakovec, c. 28099, Nick Zupic, c. 24636, Louis Zuzek, c. 25457, Frank Bek, c. 28744.

Nada, stev. 102. Črtani: Anna Pluth, c. 30477.

Zvezdne Slovenke, stev. 104. Novo pristopila: Anna Vidic, c. 32283.

Prostost, stev. 106. Novo pristopili: Joseph Zitta, c. 32284.

Jutrana Zora, stev. 108. Črtani: Katarina Strucelj, c. 25013. Novo pristopila: Mary Novak, c. 32285.

Orel, stev. 109. Črtani: Giacomo Jori, c. 19855, Alex Dorobolo, c. 21839, Valet Vuga, c. 30384, Ant. Dorobolo, c. 21032.

Zvezda, stev. 111. Črtani: Frances Mikulich, c. 29532.

Mangart, stev. 113. Novo pristopili: George Jaklevich, c. 32286.

Jolietka Zvezdost, stev. 116. Črtani: Lev Pecak, c. 30904, Fr. Persek, c. 30905, Mike Pecak, c. 31107, Frank Grum, c. 27536. Novo pristopili: Frank Sumrak, c. 32287, John Kukar, c. 32288.

Slovenski Sokol, stev. 118. Črtani: Jelko Jankovic, c. 29612, Jhon Decman, c. 26925, Vaso Porovic, c. 23364, Francis Jelatic, c. 31913, Anton Jelatic, c. 22549.

Zvezda Detroitskih Slovencev, stev. 121. Črtani: Fr. Kristan, c. 29049, Fr. Novak, c. 17541, Louis Orel, c. 19219, Herman Grebenc, c. 16224, Mike Seman, c. 10434, Joseph Mentony, c. 3095, Mary Seman, c. 18552. Novo pristopili: Frank Jercar, c. 32289.

Groz, stev. 122. Črtani: Fr. Skerhinc, c. 19449, Fr. Anzur, c. 13064. Novo pristopila: Mary Habich, c. 32290.

Mednarodna Zveza, stev. 124. Črtani: John Zupanec, c. 31344.

Primož Trubar, stev. 126. Črtani: Alois Kolnik, c. 25129, Fr. Kolnik, c. 24543, Frank Cankar, c. 10448.

Narodna Slovenka, stev. 128. Črtani: Lela Butala, c. 30519.

Litja, stev. 129. Črtani: Ant. Podince, c. 26329, Jacob Mikus, c. 27059, Mary Korber, c. 23867, John Korber, c. 17119, Joseph Korber, c. 20447. Umri: Anton Pink, c. 9143. Novo pristopila: Mary Gerjup, c. 32291.

Krvavci, stev. 130. Novo pristopila: Mary Bick, c. 32292.

Francisco Ferrer, stev. 131. Novo pristopili: Richard Zaverlik, c. 32293.

Bratska Ljubzen, stev. 134. Črtani: Romano Petak, c. 30636.

Nichols, stev. 136. Črtani: Tom Hladar, c. 1792, Umri: Anna Stimec, c. 10219.

Napredne Slovenke, stev. 137. Črtani: Mary Jenkovic, c. 30663, Zdenka Sapan, c. 20665, Mary Kovacic, c. 29903.

Bratska Jama, stev. 138. Novo pristopili: Lovrenc Jereb, c. 32294.

Tabar, stev. 139. Črtani: Joseph Gregorčič, c. 12860.

Bratska Zveza, stev. 140. Črtani: Jaha Kozic, c. 25141. Novo pristopili: Anton Marojc, c. 32295, Frederick Petranovic, c. 32296.

Broj na Kolpi, stev. 141. Črtani: John Tomac, c. 9552, Nick Chor, c. 19057, Joseph Racki, c. 19251, Adam Skrbina, c. 23296. Novo pristopili: Matt Stimac, c. 32297.

Mir, stev. 142. Novo pristopili: Anton Klevec, c. 32298.

Vodnikov Venec, stev. 147. Črtani: Josephine Vehar, c. 30075, Valentin Koci, c. 13536.

Slovenski Narod, stev. 153. Črtani: Fr. Marelich, c. 24818, Frank Maglich, c. 31560, George Marelich, c. 24816, Stevo Antunovic, c. 26916, Frank Rudic, c. 30399, Adam Holous, c. 27081, Martin Marelich, c. 24819, Ana Marelich, c. 25151.

Zvezdni Sosede, stev. 158. Novo pristopili: Mike Dolnak, c. 32299.

Ferrer, stev. 159. Črtani: Frank Obres, c. 29876, Anna Grabar, c. 31679.

Valvazor, stev. 163. Črtani: Andrej Blažević, c. 11094.

Sinovi Slave, stev. 168. Črtani: Louis Stermer, c. 11874, Mihael Rovaneck, c. 5455.

Svobodomislci, stev. 169. Črtani: Valentin Podbevisk, c. 25111, Novo pristopili: John Ursic, c. 32300.

Dolenec, stev. 170. Črtani: Karol Adzevic, c. 29381.

Slovenski Prijatelj, stev. 171. Črtani: Albert Riel, c. 29922, Joseph Riel, c. 29928. Novo pristopila: Mildred Zoni, c. 32301.

Slava, stev. 173. Črtani: Jos. Zabukovec, c. 27386, Joseph Corne, c. 30498, Frank Lindic, c. 23046, Fr. Messec, c. 25098. Novo pristopila: Agnes Vreck, c. 32302.

Vrtini Raj, stev. 174. Črtani: John Mohar, c. 16658.

McKinley, stev. 175. Črtani: Louis Selko, c. 16554. Novo pristopili: Louis Zitnik, c. 32303.

Novo Leto, stev. 176. Novo pristopili: Frank Kolar, c. 32304, Stevo Horvat, c. 32305.

Mars, stev. 177. Črtani: Joseph Katic, c. 31765.

Jadranska Vila, stev. 178. Črtani: John Trampus, c. 15172. Novo pristopili: John Kolenc, c. 32306.

Dom in Svet, stev. 181. Novo pristopili: Ragib Dantovic, c. 32307, Roza Gnesda, c. 32308.

Slovenski Rudar, stev. 182. Novo pristopili: Mary Klobucar, c. 32309, Dragan Belajac, c. 32310, Mary Katalinich, c. 32311, Andrew Davich, c. 32312.

Narodni Dom, stev. 183. Novo pristopili: Ilija Golich, c. 32313.

Planinski Raj, stev. 185. Črtani: Ivana Aaseg, c. 17081.

Pobratimlja, stev. 188. Novo pristopili: Peter Katana, c. 32314, Ivan Katana, c. 32315.

Abazija, stev. 191. Črtani: Medoje Manti, c. 19498, Vinko Kinkela, c. 27349, John Delac, c. 22071, John Gregorčič, c. 21426, Frank Gregorčič, c. 20130.

Venera, stev. 192. Novo pristopili: Cecilija Centa, c. 32316, Ivana Egan, c. 32317.

Bratstvo Svobode, stev. 193. Novo pristopili: Martin Santel, c. 32318.

V. Boj za Svobodo, stev. 203. Črtani: Louis Savitsky, c. 24145.

Kamnik, stev. 204. Novo pristopili: Bernard Guzsnak, c. 32319, Frances Guzsnak, c. 32320, Alois Zagore, c. 32321.

Slovensko Hrvatska Sloga, stev. 207. Črtani: John Malenick, c. 323.

Bratstvo v Slogi je Stev, stev. 210. Črtani: Andrej Stev, c. 30185, Stevo Wukman, c. 24067, Paul Radofic, c. 25688, Tom Babič, c. 26008.

Studenec pod Skalo, stev. 213. Črtani: Mary Dirgas, c. 19932, Mary Frano, c. 31940.

Mullan, stev. 214. Novo pristopili: Frank Malach, c. 32322, Anton Kifer, c. 32323, Frank Musich, c. 32324.

Virginia, stev. 215. Črtani: John Matashija, c. 26238.

Notranjska Zarja, stev. 216. Črtani: Anton Grabar, c. 17360, John Verh, c. 30605, John Cekada, c. 23569.

Slovenski Godzar, stev. 217. Umri: Anton Zadel, c. 23570.

Zarja Svobode, stev. 218. Črtani: Albert Demal, c. 21154, Frank Dolinsek, c. 32325.

Sloga v Tujini, stev. 224. Novo pristopili: Ljuba Cvetič, c. 32325, Matt Tomaskovic, c. 32326, Barbara Tomaskovic, c. 32327.

Karl Marx, stev. 225. Novo pristopili: Frank Seban, c. 32329.

Biser, stev. 228. Črtani: Andro Pogazar, c. 18970.

Rajski Glas, stev. 230. Črtani: Pance Blažević, c. 24870.

Bratska Sloga, stev. 236. Črtani: Matt Butornac, c. 28835.

Svobode Hrepenci Bratje, stev. 237. Črtani: Anton Koluka, c. 27961.

Maf, stev. 240. Črtani: Stevo Obradovic, c. 28888.

Slovensko Hrvatska Sloga, stev. 241. Črtani: Sam Milakovic, c. 30624, Martin Slak, c. 30627. Umri: Sofija Karas, c. 20187.

Stautonski Slovenci, stev. 242. Črtani: Joseph Kolenc, c. 4047. Novo pristopili: Andy Jerman, c. 32328.

Skrb za Prihodnost, stev. 244. Črtani: Joseph Jolic, c. 25538, Novo pristopili: John Rakic, c. 32330.

Prosveta, stev. 245. Novo pristopila: Ana Vozel, c. 32331, John Kosale, c. 32332.

Repek Meti, stev. 247. Novo pristopili: Mike Penko, c. 32335, Anton Bek, c. 32334.

Črniško Jezero, stev. 248. Črtani: Asha Zate, c. 32331.

Orel and Godzar, stev. 249. Črtani: Andrej Zupanec, c. 32332.

Planinska Vila, stev. 251. Črtani: Tony Rudic, c. 25732, J. Sisk, c. 28128.

Bratje Mirp, stev. 253. Črtani: Jaha Kozic, c. 25141, Thomas Pogon, c. 26290.

Napredni Slovenci, stev. 254. Novo pristopila: Mary Dragar, c. 32335.

Zvezdni Slovani, stev. 255. Črtani: Anton Bartolj, c. 29980.

Delavec, stev. 257. Črtani: Joseph Husta, c. 26955, Mary Oltasky, c. 30059, Tom Oltasky, c. 30062.

August, stev. 259. Črtani: John Martinec, c. 14080.

Bratoljub, stev. 260. Črtani: Frank Lukic, c. 32319, Frank Kodra, c. 10745, Mihael Kodra, c. 29979, Frank Kodra, c. 34090, John Kodra, c. 24029. Novo pristopili: Frank Jerkin, c. 32338.

Ljubzen, stev. 263. Črtani: Andrej Teslic, c. 28873.

Zdrani se Trpin, stev. 265. Umri: Frank Petric, c. 20744.

Sevi Majnik, stev. 268. Novo pristopili: Vencel Novak, c. 32336.

Pomoč v Slogi, stev. 277. Novo pristopili: Mile Vankovic, c. 32337.

Zeleni Hribci, stev. 279. Črtani: Matt Tomas, c. 24445, Cyril Dopago, c. 31912.

Vila Velebita, stev. 284. Črtani: Fr. Krizaj, c. 23908, Nik Arer, c. 28346.

Mississippi, stev. 286. Črtani: Joseph Jankovic, c. 29452.

Slovenska Gorica, stev. 287. Črtani: John Majdic, c. 2870, Martin Benkovic, c. 31189.

Fredericktown, stev. 288. Črtani: Varonj Vince, c. 30916, Vince Stefan, c. 30815.

Novi Pastir, stev. 293. Črtani: Joseph Kasca, c. 24395.

Lunder Adams, stev. 294. Umri: J. Madol, c. 19586.

Zvezda, stev. 297. Novo pristopili: Jacob Jakovec, c. 32339, Matt Starčec, c. 32340, Ivan Klaric, c. 32341.

Studenec, stev. 298. Novo pristopili: Frank Minaric, c. 32342.

Srebrna Gora, stev. 299. Črtani: Mike Cuck, c. 28882, Martin Hauser, c. 29736. Novo pristopili: Frank Horvat, c. 32343.

Napredni Slovenci, stev. 300. Črtani: Matt Bozic, c. 31426, John Gudic, c. 24679. Novo pristopili: Katy Dolinar, c. 32344, Morris Hecht, c. 32345, Marko Matovic, c. 32346, Frank Zupanec, c. 32347.

Tabor Slovenov, stev. 304. Črtani: Anton Drgan, c. 15955. Novo pristopili: George Barich, c. 32348.

Gorska Vila, stev. 309. Črtani: Bara Blasovic, c. 24988, Mary Bonnell, c. 25777, Petra Vilček, c. 31433.

Gora, stev. 311. Črtani: Ant. Podobnik, c. 26329, Ben Mihelc, c. 29179, Ant. Pirc, c. 32098.

Vipavski Raj, stev. 312. Črtani: Ant. Mrvic, c. 25276, Ant. Bačar, c. 25614, Louis Vouk, c. 27183, Ruman Shumar, c. 20002, Vinc Kovac, c. 25285, Leo Skulda, c. 25284. Novo pristopili: Fr. Klun, c. 32349.

Briljen, stev. 313. Črtani: Frank Karlovic, c. 21855.

Sava, stev. 314. Črtani: Zaro Nikoff, c. 28395.

Jadranska Vila, stev. 317. Črtani: Rade Mirich, c. 31825, Mary Dnjavic, c. 25029, Ana Jakovic, c. 31825.

Lut Svoboda, stev. 318. Novo pristopili: Joseph Cindric, c. 32350.

Vila Velebita, stev. 323. Črtani: Peter Beljan, c. 28722, Kate Panich, c. 20972, Peter Parnac, c. 30225, Mile Sertic, c. 24874, Mile Sertic, c. 28202, Matt Tomljanovic, c. 28591.

Valček, stev. 327. Črtani: Joseph Borac, c. 30832.

Zveza, stev. 328. Črtani: Stefan Bolan, c. 28629.

Napredni Bratje, stev. 330. Črtani: Michael Bozic, c. 27444.

Ovet življenja, stev. 332. Črtani: John Prah, c. 29895.

Slovenska Sloga, stev. 342. Črtani: Paul Srdar, c. 28414.

Lincoln, stev. 351. Črtani: Max Suci, c. 26049.

Slovenska Sloga, stev. 353. Novo pristopili: John Zagore, c. 32351, Slavko Radic, c. 32352.

Hrvatski Sokol, stev. 357. Črtani: Rade Micoloff, c. 31465, Isobeen za kazen: Milutin Krcanec, c. 30056. Novo pristopili: Paul Ladic, c. 32353, Peter Vidakovic, c. 32354.

Ovčtica iz Planine, stev. 358. Novo pristopila: Anna Stepanovic, c. 32355.

Hrvatska Domovina, stev. 359. Črtani: Joseph Banovic, c. 31013, Mile Tominc, c. 30888.

Solkar, stev. 361. Novo pristopili: Martin Bobolovic, c. 32356.

Planinski Orel, stev. 365. Črtani: Frank Povsak, c. 28750. Novo pristopili: Martin Kastelic, c. 32357.

Zora, stev. 375. Novo pristopili: Sam Slovenc, c. 32358.

Slovensko Hrvatska Sloga, stev. 375. Novo pristopili: Anton Tratar, c. 32359.

Jugoslavija, stev. 376. Črtani: John Piaz, c. 31967, And. Swisznak, c. 31863, W. Balen, c. 32169.

Veseli Jugoslavi, stev. 377. Novo pristopili: Joseph Popich, c. 32360, Vlado Vidmar, c. 32361.

Svoboda, stev. 379. Novo pristopili: John Katalic, c. 32362.

Slovenski Vitez, stev. 381. Novo pristopili: Karol Colnar, c. 32363, John Col, c. 32364.

NOVO DRUŠTVO "ZAGREB" STEV. 383. c. M. M. Arisona. Pristopili so: Ivan Stupich, c. 32365, Martin Gogali, c. 32366, Mato Stana, c. 32367, Miro Ustalec, c. 32368, Miro Ustalec, c. 32369, Peter Stupich, c. 32370, Nik Markovic, c. 32371, Nik Markovic, c. 32372, Jha Soko, c. 32373, Mary Sahan, c. 32374.

NABAVILO IN ZAHVALA

Tolaimi sroem naznanjamo vsem znancem, sorodnikom in prijateljem, da nam je nymila smrt sragraba iz naše srede nad vse ljubljeno soprogo odtromu mater

JOSEFINO BERLOT

dne 13. avgusta 1919 je bila še živa in zdrava in še istega dne ob peti zvečer se je zastrupila s Parazinom (zelenim volkom), ko mene ni bilo doma. Bila je stara šele 18 let, tukaj zapuščala mene žalujočega soproga in eno dete sedemnajst mesecev staro, mater in očeta, ter tri brate in šest sester. Najlepša hvala vsem, ki so jo obiskali pri mrtvaškem odru, me tolažili v uri žalosti in nesreče. Hvala vsem, ki so jo spremlili k večnemu počitku. Pogreb se je vršil dne 16. avgusta 1919 na pokopališču v Blaine, Ohio. Torej še enkrat lepa hvala vsem.

Tebi pa ljubljena in nepozabna soproga in mati naj bude lahka svobodna ameriška zemljica. Počivaj mirno!

Žalujoci ostali: Soprog in hčerka, mati in oče, bratje in sestre, A. B. P. O. Box 122, Maynard, O.

Trgovci z vankovratno stano so priporočili vsem slovenskim rojakom dobra in točna postrežba. Pišite v vašem jeziku. Naslov je:

M. POGORELC,
7 W. Madison St.,
Room 605
CHICAGO, ILL.

Modrost Kitajca.

Angleži pravi: "Kako se imate?" Egipčan Vas pozdravi: "Ali se zelo potite?" najboljši moder in pameten pozdrav je pa pozdrav Kitajca ki veli: "Ali je vaš želodec v pravem redu?" Če je želodec v redu, pomenja to popolno zdravje; torej znači tak pozdrav pravo željo in izraz v vsakdanjem življenju. Ako trpite valed nerednosti želodca, zabasnanosti, neprebave, glavobola, nerednega spanja, nervoznosti itd., vzemite Trinerjev ameriško-gruško zdravilno vino, ki vam bo gotovo pomagalo. To zdravilo izčišča črevesje pospešne prebavo in krepi okus. Je vsepieno in prijetne slasti. To vino dohite pri bližnjem lekarnarju ki ima tudi v zalogi Trinerjev Liniment, najboljši zanesljivo zdravilo za revmatizem, nevralgijo, izpahke, otekline itd. Joseph Triner Company, 1333-43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

The First National Bank
CHRISHOLM, MINN.

Šest ljudi je bilo okradenih in trije ubiti v Chisholm, Minn., in okolici — val valed tega, ker so bili osumljeni, da imajo shranjeno veliko denarja doma in pri sebi. Že je skoraj čas, da se spametujete in ne hranite doma po raznih kotih in skrivališčih vašega trdo prisluženega denarja; temveč ga naložite v našo popolnoma varno hranilnico kjer boste dobili tudi TRI odstotke obresti. Mi polagamo posebno važnost na vaše prijateljstvo in vlagateljstvo JUGOSLOVANSKE in posebno za Slovence, vaš rojak Jacob Osbold je vedno pripravljen vam postrežiti. Banka je odprta vsak dan od 9 do 3 ure, v soboto pa tudi od 7 do 8 ure zvečer.

MI POSILJAMO DENAR V VSE KRAJE V JUGOSLAVIJO in v okupirano ozemlje. Pridite in se osebno prepričajte. Uprava Banke.

POZOR!

Rojakom, ki žele doma dobiti hmalnovec, naznanimo, da naši zastopniki, pri katerih se dobe "Puritan Malt Extract" so: Za Herminie, Pa., Anton Zornik; Moon Run, Pa., Frank Maček; De Pus, Ill., Ignac Benkie, Gilbert, Minn., Leo Kukar; Slacko, Pa., Kansas City, Kans. Chicago, John Tomazic, 22 & Lincoln St., Smith Haven, Pa., Anto Frank a bzf226 ton, Pa., Jos. Radick; Wick Haven, Pa., Anto Radick; Crested Butte, Colo., Matt Stajdohar; Cannonburg, Jos. Amrozich; Anton Kravanja, Nokomis, Ill., John Povska, Hibbing, Minn., Ant. Turk, Spriand, Ill. Iščajo se našli zastopniki.

M. Mladic, J. Verderbar, Co., 2603 S. Lawrence av., Chicago, Ill.

Vabilo na veselico

kafetu priredi

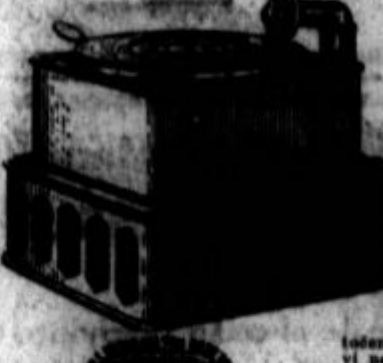
DRUŠTVO "NAPREDNOST STEV. 233, S. N. P. J.
DNE 6. SEPTembra 1919 v DVORANI MARY MHHVC,
HEIDENVILLE, PA.

Zacetek točno ob 7 uri zvečer. Vstopnina na člana in članice je po \$1.00. Za ne člana možke 60c in za dame 15c.

Igrala bode izvrstna godba in na raspolago bode mnogo zabave. Uduio vabimo vsa sosedna društva in vse slavno občinstvo domaše in bližnje okolice, da se mnogostevlno vdeležu. Vsečleni odbor bode skrbel za vsestransko točno in dobro postrežbo. Pridite vsi in se zabavajte znani. Vabi ODBOR!

Zastojni Fonograf za vsakega Zastojni

Milijono 5.000 fonografov na oddali.
Pišite takoj in mi vam ga pošljemo zastojni.

Mislite si prijetno razpoloženje, ki se bode imelo v tem fonografu. V vsaki hiši, v vsaki družini in vsaki poslovalnici, ki ima fonograf, se bode imelo prijetno razpoloženje. V vsaki hiši, v vsaki družini in vsaki poslovalnici, ki ima fonograf, se bode imelo prijetno razpoloženje. V vsaki hiši, v vsaki družini in vsaki poslovalnici, ki ima fonograf, se bode imelo prijetno razpoloženje.

OPAZKA:

Ta ponudba velja le za kratko dobo. Ker mi imamo samo 5.000 teh fonografov na oddali, se to ter hitro da se naloži ore. Zato vam priporočamo, da se hitro odločite. Na vsaki hiši, v vsaki družini in vsaki poslovalnici, ki ima fonograf, se bode imelo prijetno razpoloženje.

EUROPEAN WATCH CO.,

1065 MILWAUKEE AVE., CHICAGO, ILL. DEPT. 25.

Grozdje! Grozdje!

Rojakom v Chicago in okolici, ki nameravajo kupiti grozdje to jesen, naznanjam, da sem naročil več "kar" belega in črnega grozdja iz Californije. Vsakemu, ki grozdje od mene kupi, ga lahko pripeljem na dom vam. Predno kupite grozdje, kje drugje, ogledajte se pri meni in se informirajte glede cene, kakovosti itd.

MARTIN NEMANICH.

1000 W. 22. St., CHICAGO, ILL.

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

ZA AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Sprejema Tudi, dela Posveščanja, Kupne pogodbe, Potne Liste (PASOSE); izvrša dolgovne tukaj in v starem kraju.

Pain-Expeller

Odstranite bolečine s

Pa to sprejmi v red.

otrajno kito in namet,

da boste ostali dobro in

sveto.

Pašila na znak SIBRO.

Po vseh lekarnah pošte in

in oče ali pa pošite na

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Regne in stenske ure, prstane in medaljone vsih slov. Jednot in Zvez, broške, sapunice, diamantne prstane in lavalirje, verigice t. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge stvari po niski ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih pišč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečno odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

SRAJCE Velika zaloga

možnih srajc 51.00 do 52.00
svilenih srajc 53.50 do 55.00

Predno kaj kupite,
oglejte si našo trgovino.

OBLEKE.

Izdelujemo možke obleke po meri in po najnovejšem kroju, vedno nizke cene pri nas.

V zalogi imamo tudi obleke za dečke najnovejše mode, trpežno blago.

Klobuki najnovejši
črni, sivi, zeleni in
rujavi, po \$3.00—
\$3.50, \$4.00, \$4.50,
\$5.00, \$5.50, \$6.50.

Belaj & Močnik 6205 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

POZOR!

JUGOSLOVANI V CHISHOLM-U IN DRUŽIH MESTIH MESABA RANGE.

S tem vam naznanjamo, da nam je zopet mogoče pošiljati denar v vse kraje Jugoslovanskih držav. Denar pošiljamo po najnižji ceni ter tudi jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se toplo priporočamo za hranilne vloge od katerih plačamo po 3% obresti in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorom in vse vaše vloge so pri nas absolutno varne. Za vsa pojasnila pišite nam v slovenščini.

Točnost, varnost in potrežba je naše geslo.

MINERS STATE BANK,
CHISHOLM, MINN.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verigice, prstane, itd., kakor tudi tenake ure, verigice, sapunice, sapunice ure, lavalirje, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantiram da boste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, prstane, broške, igle itd. radiših Jednot in Zvez. Vsek kos robe je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.

Chi. Sav. Bank Bldg. (Room 606)

CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjske in nemške harmonike, trivratne, dvoglasne, s ravnim okvatom, delane natančno po LUDAROVEM NAČINU; kupujem in prodajam tudi stare razbijene harmonike, kakor nekakoli izdelka, kakor tudi nove mehove, kovčke itd.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place.

BROOKLYN, N. Y.

POTREBUJEMO PRODAJALCA.

Potrebujemo zmognega SLOVENCA prodajalca zemljišč, stavbišč (lotov) v Pan Park Place, St. Cloud, Minn., poleg PAN MOTOR COMPANY'S velike nove tovarne. Največja Slovenska naselbina na severozapadu. PIŠITE TAKOJ, za vsa nadaljša pojasnila po kontrakti o prodaji. Naši zastopniki: za službo kakorikoli po \$100 na teden in še več. Naš naslov je: CHAS. N. BEYHAN, Farmers State Bank, St. Cloud, Minn.

Naznanila, vabila in zahvale.

Greensburg, Pa. — Društvo "Naprednost", št. 225 SNPJ priredi 6. septembra t. l. veliko plesno veselico v dvorani Mary Mihovec v Heidenville, Pa. Pričetek veselice točno ob sedmi uri zvečer. Vstopnina za članice in članice en dolar, za nečlane 60c in nečlane 15c. Za vsakovrstno dobro in točno postrežbo bo skrbel veselilni odbor. Najljubnejše so vabljeni vsi rojaki in Jugoslovani sploh iz te naselbine kakor tudi iz bližnje okolice, da se udeležijo te veselice v najobilnejšem številu. — Odbor.

Baggaley, Pa. — Na zadnji redni društveni seji društva "Luc Svoboda", št. 318 SNPJ, katere se je vršila 3. avgusta, je bil izvoljen nov društveni odbor. Za predsednika je bil izvoljen Josip Debelak; za tajnika Ignac Bradac, blaginjski Anton Mrzole. Vselej tega opozarjam članice društva tega, da se v društvenih zadevah obračate na me. Nadalje opozarjam članice, da redno plačujejo svoje mesečne prispevke in sicer najkasneje do 24. vsakega meseca. Ako se bodele ozirali na društvena pravila, bo vedno vsaka stvar v redu in ognili se bodele marsikateri nepotrebnosti. Nadalje opozarjam vse rojake v tukajšnji naselbini in bližnji okolici, kateri se niso pri nobeni podporni organizaciji, da se pridružijo našemu društvu. Na zadnji redni seji, je bilo sklenjeno, da je vsak novopristopni član, kateri pristopi v mesecih avgust, september in oktober pravi prispevek v društveno blaginjo. Plača samo pristopnino in aasment za tekoči mesec za glavno blaginjo. Apširam na članice tega društva, da pridno egitarajo za nove članice. — John Folt, tajnik, box 71.

Muskegon Heights, Mich. — Opozarjam članice društva "Michiganskog jezera", št. 266 SNPJ, da sem bil izvoljen na zadnji redni društveni seji za društvenega tajnika, ker je prejšnji odpotoval. Radi tega opozarjam članice tega društva, da se v društvenih zadevah obračate na me. Nadalje opozarjam članice, da redno plačujejo svoje mesečne prispevke in sicer najkasneje do 24. vsakega meseca. Ako se bodele ozirali na društvena pravila, bo vedno vsaka stvar v redu in ognili se bodele marsikateri nepotrebnosti. Nadalje opozarjam vse rojake v tukajšnji naselbini in bližnji okolici, kateri se niso pri nobeni podporni organizaciji, da se pridružijo našemu društvu. Na zadnji redni seji, je bilo sklenjeno, da je vsak novopristopni član, kateri pristopi v mesecih avgust, september in oktober pravi prispevek v društveno blaginjo. Plača samo pristopnino in aasment za tekoči mesec za glavno blaginjo. Apširam na članice tega društva, da pridno egitarajo za nove članice. — John Folt, tajnik, box 71.

Anascond, Mont. — Naznanjam članom društva "Postojna", št. 308 S. N. P., Jednote, da sem bil izvoljen na zadnji redni društveni seji za društvenega tajnika. Vselej tega opozarjam članice tega društva, da se obračate v društvenih zadevah na mene. Nadalje naznanjam članom, da se bodo vršile društvene seje od sedaj naprej vsako drugo nedeljo v mesecu ob deseti uri dopoldne in ne več prvo. Opozarjam članice, da se polnoštevilno udeležujejo rednih društvenih sej, posebno se prihodnje, ker imamo na dnevnem redu vsaj enih točk, katere je treba rešiti. Veliko članov je, kateri se še niso udeležili to leto nobene seje. Kdor se ne udeleži vsaj vsake tretje mesečne seje, se bo postopoma s njim po pravilih. Opozarjam članice, da vpostavlja ta sklep, da ne bodo imeli kakih nepotrebnih stitosti. — Frank Harnaja, tajnik, box 938.

Jenny Lind, Ark. — Naznanjam članom društva "Smarnica", št. 24 SNPJ, da je bilo sklenjeno na zadnji redni društveni seji, da društvo priredi dne 1. septembra svojo društveno veselico, na katero vabimo najljubnejše vse rojake iz te naselbine kakor tudi iz bližnje okolice, da se udeležijo te veselice v polnem številu. Pričetek veselice ob dveh popoldne. Vstopnina za plesnice en dolar, za neplešnice 50c. Opozarjam nadalje članice, da je bilo sklenjeno na društveni seji, da mora vsak član kupiti eno vstopnico za 50c ako se udeležijo veselice ali ne. — Fr. Kline, tajnik.

Hastings, Colo. — Naznanjam članom društva "Pivka", št. 201 SNPJ, v Ludlow, Colo. da se bodo vršile seje od sedaj naprej v prostorih Harmana Rufinija, po domače pri Bakatu pod Hastingsom in to radi boljše ugodnosti, kot smo jih imeli doslej. Opozarjam članice tega društva, da se udeležijo številne društvene sej kot ste doslej. Prosim vas v vašem lastnem interesu, da prelistate vsake pravila in da jih citate v prostem času, da bode vedeli, kako se ravnati v vseh slučajih. Ako bi se člani brigali nekoliko bolj za pravila kot se, bi se izognili marsikateri nepotrebnosti. Kdor se nima pravi, naj se oglasi pri meni in jih bo dobil. — Opozarjam članice sponaj omenjenega društva, da se udeležijo v polnem številu prihodnje mesečne seje, katere se vrši 14. septembra t. l. v novih prostorih in sicer ob navadnih novih prostorih, popoldne ob dveh. — Martin Kováč, tajnik.

Universal, Ind. — Društvo "Prijaznost", št. 305 SNPJ, priredi dne 31. avgusta t. l. svoj društveni piknik v gozdu brata V. Verhovnika, na katerega so najljubnejše povabljeni vsi rojaki iz tukajšnje okolice kakor tudi iz bližnje okolice, da se udeležijo te veselice v polnem številu. Za najboljšo postrežbo v vsakem okoliščini bo skrbel veselilni odbor. — Torej na svidenje dne 31. avgusta. — S. Osep, tajnik.

Mishom, Pa. — Opozarjam članice društva "Fredericktown", št. 288 S.N.P.J., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se vrši dne 7. septembra t. l., ker imamo na dnevnem redu več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. Sploh opozarjam članice, da se udeležijo mesečnih sej številne kot doslej in da redno plačujejo prispevke. Vsekaj naj si zapomni, da je 24. vsakega meseca zadnji dan plačevanja mesečnine. Kdor ne bo plačal do tega dneva, s tistim sem primoran postopati po pravilih. — Anton Pahle, tajnik.

McKeesport, Pa. — Opozarjam članice društva "Dalmatinsko Slovenska Slga", št. 347 SNPJ, da se udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se vrši 14. septembra t. l. ob popoldneva polnoč v navadnih prostorih, polnočevino, ker imamo na dnevnem redu več važnih točk, ki jih imamo rešiti. — Marko Mrkonje, tajnik.

St. Marys, Pa. — Opozarjam članice društva "Slovenska republika", št. 378 SNPJ, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje, katere se vrši 13. septembra t. l., ker imamo na

dnevnem redu več zelo važnih točk, katere bo treba rešiti. Izvoliti si bode morali tudi novega tajnika, ker bom jaz odšel v Tennessee. — John Lišaj, tajnik.

AMERIŠKA VLADA NE DA POSOJILA DRŽAVI SBE.

Po poročilih iz Beograda se je raznesla vest med trgovskimi krogi, da so se prekinila pogajanja med beograjsko in ameriško vlado za večjo posojilo, da bi se obnovila industrija in trgovina.

Ka je vzrok, se ne ve, ampak domneva se, da ameriška vlada nima dosti zaupanja v sedanji državni sistem. Vselej tega so trgovski krogi jako ogorčeni proti vladi, katere se briga samo za strankarske interese.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsek delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati pravo sliko socializma.

Naročnina znaša \$2.50 na leto \$1.50 na pol leta.

Naslov: PROLETAREC
3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILLINOIS

ČAS.

Edina Slovenska revija izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto \$2.
Čas, 2711 S. Millard Ave.
Chicago, Ill.

VELIKI SLOVENSKE-ANGLEŠKI TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov.-angl. slovarca, slov.-angl. razgovora za vsakdanjo potrebo, navodila za angleško pisanje, pisanje angleških pism in kako se počutano ameriški državljan. Vrhu tega ima knjiga dodatni največji slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za pričetek angleščine in se bi smela biti slovenskega naslojenci ki bi jo knjige na imel.

Knjiga trdi in okusna v platnu v zvezu (430 strani), velja \$2.50 in jo dobite pri

V. J. KUBELKA,

400 W. 14th St. New York, N. Y.

POSOJUEMO DENAR

na prvo vknjižbo do 75% vrednosti, 1% na mesečna izplačila, ali regularno po 6% interes.

DAN L. PARSONS

First Nat'l Bldg., Johnstown, Pa.

(Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na Stephen Zahbriza, Park Hill, Pa.)

PRODA SE DOBRA LOTA (STAVBIŠČE.)

v Garry, Duluth, Minn., v bližini velikih mesta in poleg velikih tovarni. Lota je na vogalu, blok 75 šteje lote je 1, meri 34x100. Je na 109th Ave. W. in Mc Cognagle St. Lota je v lepem kraju in je vredna \$800.00. Proda se za nizko ceno, radi boleznih in smrti. Za nadaljša pojasnila obrnite se osebno ali pišite na list "Prosveta". 2657 So. Lawndale ave, Chicago, Ill.

Naročniki Pozor!

Znamenje (Julija 30-19) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da se vam lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljena, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, pišite nam dopisnico stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$4.00 in za pol leta pa \$2.00. Členi S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.40 in za celo leto \$2.80.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

\$18,500,000.00

4 BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOC DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je goa. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blaginjski in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteke in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno napredaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000.

Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preda.

Em. Beranek, podpreda.

Adolf J. Kraus, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošto hranilnico Zdrav. držav.

1825 Blue Island Ave.,
vogal Loomis ulica,
CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, repilje, zaake, kape, počaste, in vse potrebščine za druž. in jed Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske izdelke pošiljamo vsakod.

F. KERZE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA

2104-45-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Nemo posebnost so tiskovine za družine in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon,

5920 St. Clair Avenue

CLEVELAND, O.

Cenjenim rojakom štrom Zdravstvenih držav, kot izkušen in stari mojster in stroki rezilnega in brivnega orodja, da brusim britve, škarje, ter sploh vse kar reže in kosi. V zalogi imam nove britve, škarje, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vse brivno pripomo. Ker ne razpolagam enikov, naznanjam rojakom, da prodajam jamčene britve ob \$2 naprej do \$10.

Pozor! Za lovce imam v zalogi puške, popravljam puške in samokose. Pri naročilu ne smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na agoraj označeni naslov. Se vam priporočam edini Slovenec v tem poslu.

ZADEVE V STAREM KRAJU

bode treba sedaj vrediti. Potrebnovali boste pooblastila, potrdila, obveznice, izbrice in razne druge notarake potrjene listine. Za vse take stvari se vedno obrnite do mene, kajti moja praktična skrbja vam jamči dobro delo. Pišite pred ljudmi, kateri le preže na vaš sop. Vsa pojasnila glede potovanja v stare domovino dajem brezplačno.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

ster, soba 102, 102nd Bldg. — Corner Diamond and Grand St.

PITTSBURGH, PA.

(Ravno nasproti kort House.)

PRODAJEMO NA MALO IN DEBELO PURITAN MALT EXTRACT IN HMELJ

iz katerega si lahko vsek naredi doma najboljšo pivo. Kdor naredi več blaga ob enem, damo popusta. Za 6 galonov stane brez poštnine \$1.50. Naročnina za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z vsako naročnino pošljemo potrebna navodila. Z naročnino vreti pošljite money order, bančni ček ali draft. Vse pošiljave se naj naslovijo na:

M. Mladič, J. Verderbar Co., 2603 So. Lawndale Av.
Chicago, Ill. (unine.)

Iščemo zastopnika.

Dolžnost do vaše družine vas veže, da imate vaš lastni dom.

Kupite v naprednem mestu! Se je nekoliko krasnih stavbišč (lotov), katere hranim za Slovence družine, zakaaj prepričan sem, da hvaležnej bo vsakdo ki bode sedaj kupil.

Delo se lahko dobi v premogorovih ali pa v tovarnah. Pridite sami in si ogledite prostor, ali pa pišite za natančno pojasnila na naslov

Frank Scurich, Realtor,

BRIDGEVILLE, PENNSYLVANIA.